

Емилиян Станев
През води и гори

Повлекана и Бързоходко

Всрещ в полето, в една долчинка, обрасла с дребни храсти и тръни, се криеше таралеж – нито много голям, нито много малък. За другар той имаше една костенурка.

Таралежът се казваше Бързоходко, а костенурката – Повлекана. Двамата бяха неразделни приятели.

Денем спяха в долчинката, вечер, щом слънцето се закриеше отвъд планината, тръгваха да дирят храна.

Повлекана обичаше да яде малките бели охлювчета и полуизгнилите плодове, а другарят ѝ Бързоходко налиташе на мишките, на гущерите и на гроздето. Ала най-много обичаше жабешкото месо.

{img:prez_vodi_i_gori_pib.png}

Вечер той се събуждаше пръв и започваше да подканя Повлекана:

– Хайде, ставай, време е да хапнем нещичко!

– Ех, че си припрян! – оплакваше се костенурката, която беше твърде поспалива и много ленива.

Двамата приятели напускаха долчинката. Тогава свраките, които ношуваха в клоните на дивите круши, започваха да им се присмиват.

– Бързоходците минават, пазете се – викаха те с дрезгавите си гласове.

– Дайте път! Дайте път! – обаждаха се пѣдпѣдѣците от близките ниви. А косовите, черни като дяволи, се кискаха в шубраците край долчинката.

Бързоходко и Повлекана се преструваха, че не чуват подигравките, и с всички сили бързаха да отминат своите закачливи съседи.

Те скитаха цяла нощ из близките лозя, претърсваха слоговете на нивите или градините край селото. Призори, измокрени от росата, но сити и доволни, се прибираха в долчинката и сладичко заспиваха, затоплени от сутрешното слънце.

Техният живот беше спокоен и охолан. И може би нашите мързеливци щяха да живеят още много години така, ако един ден селяните не изораха долчинката и не изкорениха от нея тръните. Оттогава Повлекана и Бързоходко бяха сподирени от разни патила и беди, които са описани в тая книга.

Червената уста

Те се преселиха в един висок слог, обрасъл с гъста жълтеникава трева, без да знаят, че слогът принадлежи на голямата сивопепелява змия, която се наричаше Червената уста. Тя се наричаше така, защото отвътре устата ѝ имаше керемиденочервен цвят.

Когато влязоха в тревата, росата не беше се вдигнала и слънцето току-що беше изгряло. Повлекана и Бързоходко легнаха всрещ слога и веднага заспаха, изморени от нощното скитане. Слогът им се хареса с високата си мека трева, която ги скриваше от погледите на другите животни и птици. Те бяха учудени, че не намериха тук някой заек или някоя вероломна невестулка. Не знаеха нищо за Червената уста, която сега спеше в дупката си от другата страна на слога.

Тя не обичаше ранните часове на утрото, не обичаше и росата. Предпочиташе да се покаже навън, когато росата се вдигнеше и слънцето започнеше да напича. Тогава излизаше бавно, като истинска господарка, навиваше се на кълбо и грееше студеното си тяло, в което течеше още по-студена кръв.

След като се стоплеше, Червената уста тръгваше край слога, лъскава на слънцето и гладна. Обикновено отиваше в съседната просена нива, където имаше няколко храста. По тях кацаха орляк врабци.

Змията се примѣкваше безшумно под храстите и чакаше врабците да накацат. Тогава насочваше своя стѣклано неподвижен и остър поглед към най-близкото врабче и го гледаше, без да мигне.

Отначало врабчето настрѣхваше и отпущаше крилцата си, а по-късно, обзето от някаква замайваща възбуда и от немощ, падаше от храста. Червената уста го излапваше

цяло и без да обръща внимание на уплашеното цвъртене на другарите му, заспиваше за няколко часа. След това тя се събуждаше, щом чуеше хлопатарите на стадото крави и виковете на говедаря. Неведнъж той беше я гонил, не един път бе хвърлял по нея своя тежък кривак. Но Червената уста умееше да бяга като стрела, съскайки застрашително. Веднъж дори тя се хвърли срещу говедаря и едва не го накара да припадне от страх.

Тая сутрин змията беше сърдита и гладна. По обичая си тя се напече на слънцето и тръгна край слога. В тревата пълзеше гол охлюв. Червената уста го забеляза и поиска да го хване. Щом се вмъкна в слога, тя налетя на Бързоходко и на Повлекана.

Двамата другари спяха безгрижно и дълбоко.

Учудена от присъствието на тия неканени гости, змията ядно засъска. Тънкият ѝ език, разцепен като вилка, отровно се стрелна. Със заплашително вирната глава тя се насочи към таралежа. Тялото ѝ се сви, после отведнъж се разтегна светкавично. Бързоходко получи страшен удар. Той изквича и се преметна.

Зашеметен от удара, таралежът не можа да разбере с кого има работа. Но когато чу съскащия глас на змията и усети тънките ѝ зъби да се забиват в муцуната, той се сви на кълбо и изкара бодлите си. От своя страна змията се изпъна като прът, за да се запази от бодлите му. Започна борба на живот и смърт. Двамата се мяха във високата трева, отдето се чуваше глухото квичене на Бързоходко и злобното съскане на Червената уста.

Разбудена от шума, Повлекана подаде главата си от своята дебела черупка и дълго време безучастно гледа борците. Най-сетне нейният бавен и несъобразителен ум разбра тежкото положение на Бързоходко. Като се повдигна на кривите си широки крака, тя се устреми към змията.

{img:prez_vodi_i_gori_chu.png}

Неочакваното нападение изненада Червената уста. Тя пусна таралежа и се обърна към костенурката. Но Повлекана веднага се скри в коритото си. Излъганата змия отново се насочи към таралежа, ала Бързоходко бе успял да се изправи на краката си. Закрит зад бодлите като зад щит, той нападна на свой ред. Напразно Червената уста се опитваше да го ухапе някъде. Неговите бодли го пазеха и го правеха неуязвим. Змията виждаше зачервените му от ярост очи. Тя отскачаше насам-натам, удряше се в бодлите му и ехидно съскаше.

Изведнъж таралежът скочи и когато тя се отдръпна, за да се запази, той я хвана за опашката. Червената уста се изправи като пръчка и засвири от болка. С последни сили тя се дръпна. Тялото ѝ изплющя във въздуха като камшик и блесна на слънцето. Таралежът не успя да я удържи и отхвъркна настрана.

Щом се усети свободна, Червената уста удари на бяг. С няколко лъкатушни движения на дългото си тяло тя достигна своята дупка и се навря в нея.

Помощта на мравките

Разгорещен от борбата и недоволен, че не беше успял да убие змията, Бързоходко тичаше около дупката на Червената уста и мислеше как да я принуди да излезе навън. Той се опита да разрови земята, обаче земята беше твърда, а змията бе дълбоко. Повлекана не можеше да му помогне с нищо и той се остави от тая безполезна работа.

– Трябва да я изкарам оттам! – викаше той настръхнал и страшен със своите бодли.

– Аз ще ѝ дам да разбере как се нападат заспали! Ще я разкъсам на парчета! Ще я унищожа веднъж завинаги, да отърва бедните врабчета от нея! Но как, как да я измъкна от скривалището ѝ?

Изведнъж се спря и се удари по челото.

– Тичай при мравките! – извика той на Повлекана и преди тя да разбере какво могат да му помогнат тия малки насекоми, Бързоходко сам се завтече към мравуняка, който се намираще наблизко, в корена на една стара круша. Повлекана го последва недоумяваща.

В това време мравките бяха залисани в работа. Те събираха зимнина и мъкнеха към дупчиците на мравуняка всякакви зърна, сламчици и семена.

Пред входа на тяхното жилище стоеше на стража голяма червена мравка. Тя имаше

дълги мустаци и сурово войнишко лице.

– Какво искате? – попита тя строго.

– Идем като ваши приятели – отговори таралежът. – Не сме дошли да крадем храната ви.

– Какво искате? – пак тъй строго рече стражът.

– Искаме вашата помощ, за да се разправим с една голяма змия – каза Бързоходко. – Току-що се бихме с нея. Тя ни нападна, когато спяхме в оня слог.

– Змия ли? – извика мравката. – Но това сигурно е била Червената уста! Тя присвои тоя слог от нас.

– Тя е ранена и сега лежи в дупката си – обясни таралежът. – Дошли сме да молим да ни помогнете да я довършим.

– На драго сърце – каза стражът. И като се обърна към една мъничка мравка, която мъкнеше просено зърно, заповяда ѝ да съобщи новината на мравуняка.

{img:prez_vodi_i_gori_pm.png}

След няколко минути изпод корена на дървото се проточиха бойните редици на мравките. Напред заминаха разузнавачи да разгледат в какво положение се намира змията. Бързоходко и Повлекана вървяха бавно след последните редици на мравките, да не оскърбят войнствената гордост на насекомите.

Разузнавачите се върнаха и съобщиха, че Червената уста наистина е ранена и сега лежи в дупката си. Тогава първите мравешки редици нахълтаха в жилището на змията.

Бързоходко се приготви да посрещне своя враг. Той застана така, че Червената уста да не го забележи, преди да се измъкне навън.

Когато мравките влязоха в тъмната и дълбока дупка, змията лежеше неподвижно в своето леговище. То се намираше дълбоко под повърхността на земята. Окървавената ѝ снага беше навита на кълбо. Раните я боляха. От върха на опашката ѝ течеше кръв. Омаломощена от борбата, тя не чу тихия ход на насекомите. Едва когато техните челюсти се забиха в раните ѝ, разбра страшната опасност.

Като засъска злобно змията се втурна навън, ала по цялата дължина на дупката идваха мравешките редици. Насекомите се налепиха по нея. Червената уста се гърчеше от болки и бързо се измъкваше. Когато нейната плоска глава се подаде, Бързоходко се сниши в тревата и почака змията да изкара цялото си тяло. Тогава се нахвърли върху нея. Червената уста бе лесно довършена. Гръбначният ѝ стълб бе пречупен от таралежа, а тялото ѝ почерня, покрито от мравките. След няколко минути тя беше мъртва.

Неблагодарните съседи

Вестта за смъртта на змията се разнесе между всички обитатели на полето. Свраките я разпространиха далеч из околността. Тяхното бърбене привлече един керкенец, който се появи неочаквано и вдигна остатъците от дългото тяло на Червената уста.

– Надявам се, че отсега нататък ще сме спокойни – каза таралежът на своята другарка. – Никой не ще ни оспорва правото да живеем в слога.

Ала след два дни дойдоха яребиците и се преселиха в тревата.

Когато Бързоходко отиде да се кара с тях, те се изсмяха в очите му.

– Слогът не принадлежи никому – заяви най-старата. – Има място за всички ни. С нищо няма да ви пречим.

– Не е въпрос кому принадлежи слогът – възрази Бързоходко. – Въпросът е, че дето се поселите, довлечат някаква опасност. Не искам да имам работа с ловни кучета, нито с оная разбойница – лисицата, нито с разни хайдуци – ястребите. Вие сте много, а мястото е твърде малко. За ваше добро ви съветвам да напуснете слога и по-скоро да се махнете.

Но яребиците нямаха намерение да се махнат.

На другия ден дойде и заекът. Той се настани на най-хубавото място, под една трънка, която му пазеше сянка. Яребиците веднага се сприятелиха с него. За да го прогони, Бързоходко прибегна до разни хитрости, но нищо не помогна. Тогава реши да го изплаши. Когато заекът заспа, таралежът изтича край него тъй стремително, че уплашеният гостенин рипна като ужилен.

– Какво има, приятелю? – попита заекът, като се пулеше и мърдаше на всички страни дългите си уши.

– Не виждаш ли, че идват ловци? – отговори Бързоходко.

{img:prez_vodi_i_gori_ns.png}

– Ловци ли? Къде са?

– Нямам време да ти ги показвам, щом си толкова сляп – каза таралежът и отмина.

Той вярваше, че заекът ще избяга от страх, но се излъга. Дългоухият гостенин се мушна отново под тръна и тъй се сгуши, че стана невидим.

„Когато наистина дойдат ловци, той ще стане жертва на глупавата си хитрост – помисли си Бързоходко. – Вместо да избяга в гората, ще стои тук, а кучетата на ловците ще го подушат и ще го покажат на своите господари.“

След няколко дни край пълния с дивеч слог започнаха да обикалят много грабливи животни и птици.

Един сокол се виеше високо и дебнеше яребиците да се покажат на открито. Ястребите се спущаха тъй ниско, че крилата им докосваха върховете на тревите. Бялката се навърташе наоколо по цяла нощ, а една невестулка, пъргава и жестока, нападна заека всред бял ден и му нанесе страшна рана на врата. В течение на два дни изчезнаха три яребици.

Бързоходко и Повлекана се стараеха с всички сили да помагат на своите съседи в бедите. Щом чуеха гласа на старата яребица, те се притичваха и прогонваха нападателя. Без намесата на Бързоходко заекът щеше да загине, но вместо да се отплати по някакъв начин на спасителя си, той продължаваше да се държи надменно.

– Трябва да се пръснете из полето – убеждаваше всеки ден Бързоходко своите съседи. – Колкото повече стоите тук, толкова по-много ще ви нападат зверовете. Омръзна ми да повтарям това!

– Защо не се махнете вие с вашата коритана? – отговаряха оскърбени яребиците.

– Стига сте навирали в очите ни заслугите си към нас – обаждаше се и заекът.

– Заявявам ви, че не се нуждая от помощта ви. Имам сили да се разправя сам с враговете си.

– Разбери, че тия ястреби и соколи не обикалят за мен, а за вас! – викаше разгневеният Бързоходко.

– Това не се знае – възразяваха яребиците.

Като не можеше да ги убеди, таралежът се ядосваше и започваше да ги гони от слога. Тогава ястребите се спущаха и нападаха неразбраните птици.

– Остави ги, нима не виждаш, че ги излагаш на сигурна смърт? – молеше го Повлекана, която имаше милостиво сърце.

– Няма вече спокойствие за нас – клатеше глава Бързоходко. – Трябва да си търсим друго място.

След няколко дни двамата другари решиха да напуснат слога и да се преселят в една неорана нива, обрасла с гъст бурен. Но в деня на тяхното преселение се случи нещо необикновено, което промени живота им и пак им докара нови, още по-страшни патила.

Пътешествие по въздуха

Зад планината, която се синееше далече в кръгозора, живееше голям скален орел. Неговото грамадно гнездо се намиреше на една висока и стръмна скала.

Всяка сутрин орелът се издигаше високо към небето, където описваше плавни и широки кръгове. По тоя начин оглеждаше околността.

Една сутрин той забеляза заека, който се прибираше от полето, видя го как се мушка под тръна, но не го нападна, защото не беше много гладен. Колкото за яребиците, орелът не обичаше да ги лови – за него те бяха твърде дребна плячка.

Той се готвеше да се върне към планината, когато забеляза в слога нещо, прилично на камък, почернял тук-там от слънцето и от дъжда.

Това беше Повлекана.

Костенурката спеше до Бързоходко.

Орелът си спомни за своето орле, на което никога не беше занасял костенурка, и реши да я вдигне. Преди да я даде на орлето, щеше да я пусне върху някоя скала,

за да разбие черупката ѝ.

Като се спря точно над Повлекана и премери с безпогрешното си око височината, орелът сви грамадните си крила и с фучене се спусна към слога.

Бързоходко се събуди, но докато разбере откъде иде това фучене, широките черно-кафяви крила на орела се размахаха над него. Грабливата птица спусна силните си крака със страшни нокти и грабна спящата Повлекана.

{img:prez_vodi_i_gori_pv1.png}

Бързоходко се хвана за костенурката и се помъчи да я издърпа от орловите нокти, ала в миг се видя увиснал високо над слога. Могъщите крила на орела го издигнаха като перце.

– Помощ! Помощ! – извика той.

Дойде му на ум да пусне своята другарка и да скочи долу. Но беше късно. Орелът летеше високо над полето и слогът се виждаше като тясна жълтеникава ивица.

Изтръпнал от страх, Бързоходко затвори очи и още по-здроаво се хвана за костенурката.

От равномерно и плавно летене на орела двамата разбраха, че са се издигнали достатъчно високо и че сега птицата се насочва към гнездото си.

Таралежът се престаши, отвори очи и погледна надолу. Полето бе останало назад. Едва се виждаше селото, загубено между върбите, а реката блестеше на слънцето като лъскава жичка. Орелът беше вече над планината, под него като в пропаст се зеленееха къдравите върхове на гората и синкавите корита на доловете.

След няколко минути прелетяха най-високия хребет на планинската верига. Напред се показаха още по-високи върхове на друга планинска верига. Там се намираше гнездото на орела. Между двете планини се простираше дълга и тясна равнина, прорязана от голяма река. Някъде в средата на тая равнина мътно лъщяха зеленикавите води на голямо блато.

Когато орелът стигна над блатото, срещу него, в синкавото небе, изпълнено със слънчева позлата се появи друга голяма птица. Бързоходко и Повлекана различиха широките крила на друг орел. Той се отличаваше от техния похитител с белезникавосивия си цвят и със снопчето пера, прилични на козина, които висяха като брада под клюна му. Освен това неговите крила бяха по-дълги и по-заострени.

Похитителят им ускори бързината на своя полет. Тъмнокфавите пера на шията му настръхнаха като копия. Беше ясно, че брадатият орел има намерение да го нападне. Скалният орел се опита да вземе по-голяма височина, но плячката му пречеше да се издигне. Брадатият орел го догони и налетя като метеор върху врага си.

Борбата започна. Двамата противници нададоха пронизителни викове, които накараха пленниците да примрат от страх.

Най-силното оръжие на скалния орел – ноктите му – беше заето. За да се брани успешно, той пусна плячката си.

Бързоходко и Повлекана полетяха към земята с бързина на падащ камък. Въздухът засвири в ушите им. Над тях се чуваха крясъците на орлите, които се биеха.

Двамата другари се държаха един о друг, вцепенени от страх, изгубили ума и дума.

– О, о, о! – пицеше костенурката и размахваше кривите си крака, сякаш търсеше да се хване в нещо.

– А, а, а! – стенеше таралежът, прегърнал здраво нейното корито. Със страшна бързина те се носеха надолу, където лъщеше нещо голямо и гладко... Изведнъж край тях се разнесе оглушителен плясък. Отвред ги обгърна мрак и студ...

Бяха паднали във водите на блатото...

{img:prez_vodi_i_gori_pv2.png}

Неизвестната леля

Като по-тежка, Повлекана потъна дълбоко във водата. Замаяна от силния удар, тя остана да лежи няколко секунди в тинята. Но студената вода скоро я свести. Костенурката загребва с широките си крака като с лопати и скоро се озова на повърхността.

Бързоходко, който не умееше да плува добре, едва беше успял да се покаже над водата. Изплашен и кален, той се давеше всред блатото.

Повлекана му се притече на помощ. Тя го накара да стъпи на нейния гръб и го довлече до една буца земя, която стърчеше като островче на повърхността.

Двамата приятели бяха спасени. Те стояха на буцата и уплашено гледаха неподвижната зеленикава вода на блатото. То се простираше нашироко, тук-там беше покрито с тръстика и с високи, буйно израснали бурени. Във въздуха се носеше остра миризма на гнилот и на някаква особена трева. Насреща се виждаха върби, забили корените си в брега. На пръв поглед тук като че не живееше нито едно живо същество.

Бързоходко и Повлекана не смееха да огледат спокойно околността. Над тях орлите още продължаваха да се бият и високо в небето се чуваха войнствените им крясъци. Двамата се бояха, че хищните птици могат да ги забележат и отново да ги вдигнат. Най-сетне орлите отлетяха далеч, към върховете на планината.

– Какво ще правим сега? Как ще се измъкнем от тая вода? – изпъшка таралежът, който не беше виждал никога блато.

– Ще се качиш на гърба ми и ще излезем на твърда земя – отговори Повлекана.

– Но къде ще вървим? Кой ще ни покаже пътя да излезем от блатото? Както виждаш, тук не живее никой.

– Виж, там като че плува нещо – каза костенурката.

Наистина, към тях плуваше някакво животно. Тялото му едва се виждаше под водата. То приличаше на мишка и идваше право към буцата. Когато се приближи, показва острата си муцунка над повърхността. Беше по-голямо от обикновен плъх и ако се съдеше по израза на неговите хитри и остри очи, можеше да бъде опасен враг. Бързоходко почувства неволен страх към това странно водно животно.

– Я! – учуди се животното, като забеляза нашите приятели.

Острите бодли на таралежа го накараха да се отдръпне назад.

От своя страна непознатото зверче бе изненадано, че намира тук такива странни същества.

Като примига няколко пъти с малките си хитри очички, животното се приближи към Повлекана и весело се отърси от водата. Късата му козина беше гладка и чиста.

– Вие не сте ли някаква роднина на моята приятелка Желтунка? – рече то.

Костенурката го гледаше смаяно, сякаш не разбра думите му.

– И вие сте ми познат – добави страшното животно към таралежа.

– Ние сме попаднали съвсем случайно тук – каза Бързоходко. – Откъде ще ни познавате? Аз се казвам Бързоходко. Току-що се отървахме от ноктите на орела...

– От орела ли? – усмихна се животното. – Това не ми се вярва, но нека речем, че е така. Позволете да ви се представя – Остроносско, водният плъх.

– Ах, вие сте от рода на лалугерите и полските мишки! – весело извика Бързоходко. – Много хубавичко се познавам с тях.

– Пък вие сте таралежът, който живее в полето... Слушал съм лоши работи за вас – усмихна се плъхът. – Там аз имам много роднини: като започнете от лалугерите, обикновените мишки, суяците, че дори и катериците в гората, всички са мои роднини, кои по-далечни, кои по-близки. Всички са гризачи и всички имат остри като длета предни зъби... Мишките например са ми разказвали доста некрасиви неща за вас – добави Остроносско.

{img:prez_vodi_i_gori_n1.png}

– Е, да – неохотно се съгласи Бързоходко.

– Чух, че похапвате от месцето им – каза водният плъх.

– Те... те са големи пакостници – опита се да се оправдае Бързоходко.

– Няма нужда да се извинявате – прекъсна го Остроносско. – Значи, вие не знаете, че тук живее вашата леля Желтунка? – обърна се той към костенурката.

– Леля ми? Доколкото зная, аз нямам никаква леля.

– Ба, срамота е да не познавате роднините си – забеляза плъхът.

– Фю, фю, фиш, фиш, фиш! – обади се някакви гласове откъм тръстиката, която се виждаше напред като жълта стена.

Бързоходко и Повлекана уплашено се спогледаха.

– Това са диви патици – успокои ги Остроносско. – Нещо си бърбят от сутринта.

– Живеят ли патици тук? – осведоми се таралежът.

– Колкото искате и от най-различни видове. Има едри, прилични на питомните, които се наричат мартенски плувки, защото идат от юг обикновено към месец март, има и дребнички, колкото гълъби. Те пък се наричат бърнета. Обаче всички са много хитри

и умеят да крият яйцата си. Ето днес съм търсил яйцата на една патица в насрещния бряг. Не ги намерих. Както виждате, не се представям за светец. Много обичам яйцата, особено пресните – каза водният плъх.

Внезапно се чу меко и звучно изсвирване. По застоялата вода се плъзна лека сянка.

Плъхът се гмурна уплашено във водата и тутакси изчезна. Над блатото се изви голяма сиво-кафява птица. Тя запищя жално, сякаш се оплакваше от нещо. Щом забеляза двамата другари, спусна се да ги разгледа. После отмина към брега и започна да се вие към тръстиката.

– Не ни чака нищо хубаво – тъжно се обади Бързоходко. – Нашите мъки не ще свършат скоро.

Двамата продължаваха да стоят неподвижно на малкото островче. Не знаеха какво да предприемат.

Слънцето се готвеше да залезе. Вечерта щеше да ги свари всред водите на блатото и кой знае какви нови опасности щеше да им донесе.

Те се вслушваха с безпокойство в различните гласове, които идваха от тръстиката. Над главите им прелетяха диви патици. После прехвъркнаха някакви особени птици с дълги крака и дълги човки.

– Да се опитаме да преплуваме до брега – предложи Повлекана, която не се боеше от водата.

Но Бързоходко не се решаваше. Той настоя да почакаят още малко. Може би Остроносско щеше да се върне.

Изведнъж водата пред тях се раздвижи. Една змийска глава се подаде над повърхността, а след нея се измъкна широкото, нашарено с жълто тяло на една костенурка.

Учудената Повлекана гледаше това свое подобие със страх. Бързоходко отстъпи удивен.

В същото време край гостенката се появи главата на Остроносско.

– Вашата леля – каза той весело.

– Наистина, никога не съм те виждала – с привлечен и сладичък глас се обади лелята, – но съм слушала за теб и често съм желала да видя племенницата си.

Повлекана беше силно смутена.

– Майка ми не ми е говорила за вас – рече тя. – Види се, забравила е да ми каже, че имам леля.

– Ние, костенурките, живеем дълго време, а паметта ни е малко късичка – усмихна се лелята, като се приближи до Повлекана. Двете костенурки допряха муцуните си, като че се целуваха.

– Но кой е с тебе? – попита Желтунка и погледна таралежа. – Какво неприятно създание!

Бързоходко, който и без това не правеше особено впечатление, сега беше оцапан с тиня, та изглеждаше просто жалък.

Повлекана представи своя другар на леля си.

– Аз нямам определено жилище в блатото, понеже прекарвам по-голяма част от времето си във водата. Но все пак ще ми бъдете гости – заяви водната костенурка.

– По-добре ще направите, ако ни посочите откъде трябва да минем, за да се измъкнем оттук – рече Бързоходко, комуто лелята не хареса.

{img:prez_vodi_i_gori_n12.png}

– Късно е вече за път – обади се Остроносско. – След няколко часа ще мръкне. Трябва да прекарате нощта при нас, а утре ние ще ви напътим.

– Разбира се – потвърди лелята. – И тъй, след мене. Да не губим време.

Бързоходко пак възседна Повлекана. Остроносско и лелята плуваха край тях и от време на време се надсмиваха на Бързоходко.

Водната костенурка ги поведе към една ивица земя, обрасла с трева, която се виждаше наблизо. Там им посочи сухо място, където можеха да пренощуват.

– За вечеря не мога да ви предложа нищо – рече тя. – Моята храна се намира във водата. Остроносско ще има грижата.

Плъхът, който живееше наблизо, отиде да им донесе храна от своя таен склад, приготвен за зимата.

Гостите се успокоиха и се приготвиха да нощуват.

Преди това Бързоходко се опита да хване някоя жаба.

Понеже нощта беше време за лов, Остроносско и Желтунка оставиха гостите и се гмурнаха във водата.

Стъмняваше се. Звездите започнаха да се отразяват в зеленикавите води на блатото. Виковете на жабите режеха въздуха, а от тръстиката се чуваха най-различни гласове. Някои от тях бяха пискливи и умоляващи, други приличаха на свинско квичене, трети бяха нежни и приятни. Бързоходко извади своите игли и остана нащрек, готов за борба.

Изведнъж от тръстиката се чу страшен рев, сякаш там ревеше някакво чудовище. Отговори му писклив вик, приличен на човешки смях...

Двамата другари се сгушиха един до друг и уплашено слушаха страшните гласове, които се носеха над блатото.

Остроносско

Сутринта, щом съмна, Бързоходко и Повлекана се приготвиха за път. Преди да тръгнат, те разпитаха лелята за животните, чиито виковете бяха слушали през нощта.

— Ние ще минем през тръстиката и там ще се срещнем с тия чудовища, които съвсем не са тъй страшни — каза тя.

Любезният Остроносско пристигна тъкмо навреме и предложи услугите си. Той беше голям познавач на блатото.

Повлекана отново бе възседната от таралежа.

Всички заплуваха право към тръстиката.

— Внимавайте да не ме нападне мишеловът — заяви Остроносско. — Той е най-големият ми враг. Непрекъснато ме дебне.

— Ето го! — извика Желтунка. — Вие се над нас!

Бързоходко и Повлекана видяха същата сиво-кафява птица, която вчера изплаши водния плъх. Тя описваше бавни и правилни кръгове над блатото.

— Ако ви напусна внезапно, не ми се сърдете — предупреди Остроносско.

Но мишеловът отлетя нанякъде и плъхът се успокои.

— Не е лесен вашият живот — забеляза Бързоходко, като се обърна към водната костенурка, която плуваше рамо до рамо със своята племенница.

{img:prez_vodi_i_gori_o.png}

— Да, трябва да бъдеш постоянно нащрек — призна тя. — Но вие не сте видели още нищо. Почакайте да влезем в тръстиката.

Изведнъж водният плъх извика:

— Пазете се, щуката шари под нас!

Всички видяха голямата хищна риба как изчезна в дълбочините. Нейната заострена муцуна беше въоръжена със страшни зъби, от които не можеше да се избави никоя риба или птица.

— Тя е хитра! — извика Остроносско. — Опасността не е преминала. Проклетницата се върти наоколо и ни дебне. Плувайте след мене! — И водният плъх бясно заплува напред.

— Към плиткото, към плиткото! — викаше той.

— Не се безпокойте толкова — обади се лелята. — Остроносско има защо да се бои от рибата, ала ние — не. Веднъж тя ме хвана и се опита да ме налапа. Но аз се скрих в коритото си и без малко щях да я задавя. Като се убеди, че не може да ме погълне, тя беше принудена да ме пусне. Ала Остроносско няма корито и ако щуката го пипне, веднага ще го разкъса — заключи лелята.

Те видяха отново рибата да се стрелка под водата. Тя се насочваше към една черна точка, която се движеше бавно близо до тръстиката. Това беше дива патица, излязла навън с патетата си.

Остроносско тутакси разбра намеренията на щуката.

— Искате да грабне патицата, гледайте! — каза той.

— Несчастната! Викни й да бяга, предупреди я! Аз имам такъв слаб глас, че тя няма да ме чуе — извика Повлекана.

— И аз не мога да се похваля със силен глас — обади се лелята.

Всички чакаха водният плъх да предупреди патицата, но той мълчеше.

— Защо не викаш? — попита разтревоженият Бързоходко. — Време е да спасиш

нещастната птица.

– Тя няма да ми повярва – отговори студено Остроносско. – Нека се пази сама. Не ги обичам аз тях... Те никога не се грижат за моя живот. Дори желаят смъртта ми. Всички млъкнаха учудени от жестокостта на плъха.

Бързоходко се опита да предупреди птицата, като изгрухтя няколко пъти. Беше късно. Щуката бе успяла да се подмъкне под своята жертва и всички видяха как патицата размаха крила и изчезна под водата.

– Свърши се – каза плъхът.

– Колко си безсърдечен! – упрекна го костенурката.

– Не мога да бъда друг в това бласто – отговори Остроносско. – Тук всеки се грижи сам за кожата си. Никой никому не помага. А би могло да бъде другояче, ако мирните птици се сдружат помежду си. Тогава хищната щука, ястребите и соколите не биха разкъсвали всеки ден толкова много птици. Трябва да си жесток, ако искаш да живееш сред такова общество.

Всички млъкнаха, поразени от безсърдечния и груб отговор на Остроносско. Той им стана неприятен. Желтунка, която забеляза това, тихичко пошушна на Повлекана, че плъхът им е много полезен за благополучното преминаване през блатото, и затова трябва да се държат добре с него.

Щом наближиха тръстиката, Остроносско заповяда да плуват най-тихо.

– Опасността да бъдем нападнати е по-малка, ала затова пък птиците, които се крият тук, не обичат да ги безпокоят и щом ни видят, ще вдигнат такава врява, че не е за чудене, ако всички мишелови се съберат край нас – каза той.

Кои се криеха в тръстиката

Преди да достигнат тръстиката, нашите приятели забелязаха, че над водата се зеленят широки сочни листа на растения, които покриваха доста голяма част от блатото. Те растяха тъй гъсто, че образуваха същинска покривка над водата. Тук-там из нея се показваха бели нежни цветове.

– Това са водни лилии – обясни Остроносско, когато таралежът попита за тях. – По тоя зелен килим се крият зеленоногите водни кокошки. Скоро ще видим някоя.

И наистина, нашите пътешественици забелязаха как една малка птица с дълги крака бързо избяга по листата на водните лилии. Тя се движеше леко и сигурно, сякаш тичаше по някоя ливада. Нейната масленозелена перушина се сливаше напълно с цвета на водното растение, чиито корени бяха под водата. На главата си водната кокошка имаше малко оранжево гребенче, като гребен на младо петле.

Повлекана повика птицата, но последната побягна уплашено в тръстиката, скачайки от листо на листо.

– Тя се бои от мене – заяви Остроносско. – Освен това е саможива и необщителна. Нейната сестра, Черната Лиска, е по-смела. Ала и двете според мене са глупачки.

Колкото повече се приближаваха до тръстиката, толкова по-ясно забелязваха, че от време на време тя се раздвижва. Между стъблата се мяркаше някоя черна главичка и се чуваха разни гласове.

– Стражарите ни забелязаха – неочаквано каза Остроносско, като вдигна главата си нагоре и погледна сърдито двете птици, които летяха над тях. – Ах, вие, предатели! – изруга той.

Двете непознати птици летяха много смешно. Те се превъртаха във въздуха ту на едната си, ту на другата си страна и надаваха тревожни писъци, сякаш питаха нашите приятели: „Кои сте вие? Кои сте вие?“

Крилата им бяха широки и черни, а коремите им чудно бели. На главите си имаха тънки, красиво завити качулки.

– Не се безпокойте, милички – обади се Желтунка към птиците.

Но те продължаваха да издават тревожните си викове.

– Няма полза да ги успокоявате – рече Остроносско. – Те са съгледвачи в блатото и ще повикат някой мишелов с крясъците си. Ала нищо, аз ще им се отплатя, когато напипам вкусните им яйца.

{img:prez_vodi_i_gori_kkt1.png}

– Как се казват? – попита Бързоходко. Той беше много учуден от летежа на

птиците.

– Калугерици – отговори Остроноско. – Аз ги наричам черни предатели. Щом забележат някаква опасност, те предупреждават всичките птици в блатото. Патиците и другите мирни жители ги обичат, ала аз ги ненавиждам... Ето че пристигна един нехранимайко – добави той.

Една граблива птица се изви над пътниците. Тя имаше жълти гърди и широки крила с черни ръбове.

– Моят приятел, блатарят – презрително каза плъхът и тозчас се скри в тръстиката.

Блатарят се спусна ниско и едва не грабна Бързоходко.

За да се запази, таралежът беше принуден да скочи във водата от гърба на Повлекана. Силно изплашен, той едва успя отново да се намести върху гърба на костенурката. Но когато стъпи на гърба ѝ, блатарят пак се спусна и пак го събори във водата. Грабливата птица пищеше весело, сякаш се шегуваше с таралежа, който от своя страна сърдито грухтеше.

За да се избавят от нахалните нападения на блатаря, всички побързаха да влязат в тръстиката. Тук тяхното плуване стана много трудно. Тръстиковите стъбла им пречеха да се движат свободно. Изплашен от блатаря, водният плъх ги напусна и те не знаеха дали да го чакат, или да продължат пътя си без него. Колкото повече навлизаха в тая жълта гора, толкова по-голяма ставаше тяхната неувереност.

Оказа се, че лелята не знае пътя към брега. Трябваше да дочакат завръщането на Остроноско. Тримата се опитаха да намерят някое сухо място, за да си починат. Като се повъртяха насам-натам, те се озоваха всред най-разнообразни птици, чиито тихи писъци се чуваха от всички страни. Бяха следени между стъблата от много любопитни и враждебни очи.

– Кввак, квва! – обади се една патица.

– Бжжит, бжжит! – чу се гласът на патока. Двамата предупреждаваха малките патета да се пазят.

Почти веднага се дочу гласът на друга майка. Старите патици започнаха да се появяват все по-наблизо край пътниците. Едва сега тримата другари видяха колко много птици се крият тук.

Имаше големи патици, прилични на питомните, със зелени глави и бели препаски на шиите, имаше и малки, най-различно украсени, с червеноръждиви глави. Имаше най-сетне и такива, чиито опашки бяха дълги и заострени като ножове.

Повлекана ги приветстваше с приятелско кимване на глава, а лелята, която им беше позната, ги викаше по имена.

– Боят се от Бързоходко – каза водната костенурка. – Те са много недоверчиви и предпазливи, защото много са патили от враговете си.

– Ей, Светлоглава, ела насам! Ела да се видим – извика тя на една патица, която имаше светложълта препаска около очите си. – Ще ти кажа къде има най-много охлювчета по дъното на нашето блато.

– Не ти вярвам – отговори патицата. – Какъв е тоя звяр с тебе?

Тя питаше за таралежа.

– Приятел – каза лелята.

– Лъжеш! Ти искаш да ни подмамиш. Не мога да ти повярвам, защото твоите приятели са все такива като водния плъх.

– Така е – обади се другите патици. – Но ние ще го накараме да се удави.

– Другари, хайде! – извика една от тях и всички диви патици изведнъж се нахвърлиха към тримата приятели и започнаха да бият силно водата с крилата си.

В това време двете костенурки бяха излезли на едно оголено място, дето не растеше тръстика. Желтунка разбра намеренията на патиците и извика на своята племенница, върху чийто гръб стоеше Бързоходко, да се върне отново в тръстиката, ала беше късно.

Водата закипя под задружните удари на патешките крила. Истински вълни и бризги обляха таралежа. Той се намери всред същинско развълнувано море. Макар че плуваше добре, Повлекана без малко щеше да се обърне и да събори във водата своя приятел.

Сърдитото крякане на патиците стана още по-високо. От всички страни се притичваха нови патици. Работата не беше шега. За костенурките нямаше опасност, ала

таралежът без друго щеше да се удави.

{img:prez_vodi_i_gori_kkt2.png}

В тая минута пристигна Остроносско.

Появяването на водния плъх веднага накара патиците да се разбягат.

За да си починат и отдъхнат от силното възмущение и от умората, четиримата доплуваха до голяма купчина, направена от пръти и от кал, която се виждаше край тръстиката. Бяха оскърбени от патиците, които ги посрещнаха толкова лошо.

Нови и неприятни познанства

Когато се разположиха върху голямата купчина, видяха, че тя е кука. Малки кръгли прозорчета следваха едно до друго от всички страни на нейните стени. Те бяха запушени със слама и с тръстикови листа. Върху гърба на тая странна постройка се изрязваше плътно притворен капак, който служеше вместо врата.

Костенурките се изкачиха с мъка по заоблените стени, докато Остроносско и таралежът лесно се озоваха на върха ѝ. Там те се отърсиха от водата и започнаха да се сушат на силното обедно слънце.

– Тая колиба е направена от хората за нашите приятели, дивите патици – насмешливо каза Остроносско. – Оттук ловците ги бият цяла зима, особено през нощите.

Той се изправи на задните си крака, облиза гладката си козина, разрошена от водата, изчисти се от полепналата кал и продължи:

– Ловците се скриват вътре и дебнат през тия малки прозорчета. За да подмамат патиците, завързват отвън опитомени техни посестрими, които са големи глупачки. Щом видят дивите патици, те ги канят да дойдат при тях, без да разбират какво правят. Дивите им сестри стават жертва на тяхната подлост. Ловците ги застрелват с пушките си.

– Но защо не разберат, че са мамени, и да престанат да вярват на такива подлещи? – попита таралежът.

{img:prez_vodi_i_gori_nnz1.png}

– Всички са късопаветни – отрязва плъхът. – Дори аз, който нямам никакъв интерес да ги пазя, често съм се опитвал да им обясня тяхната голяма глупост. Ала между тях не се ползвам с никакво доверие. Те се сърдят, че им ям яйцата.

– Дават ли много жертви? – попита Бързоходко.

– Със стотици, да не река с хиляди. Глупав народ!

– Те не са глупави – опита се да ги защити лелята, – но хората са много хитри. С хората никой не може да се мери по ум. Но как страдат, горкичките, как страдат! – заклати глава тя. – Когато започнат да ги бият, над блатото се събират цели орляци ястреби. Те нападат здравите и ранените. Дето погледнеш, все перушина от изядени патици.

Макар че тъй лошо се отнесоха с него, Бързоходко съжали патиците и им прости за тяхната недоверчивост. Те бяха много патици и можеше да им се прости.

Като си починаха и се погряха на слънце, нашите пътници се приготвиха за нови преめждия и срещи. Брегът на блатото се виждаше доста наблизо, ала Остроносско ги предупреди, че докато стигнат на суха земя, ще срещнат доста трудности.

– Освен това тепърва ще бъдем изложени на разни опасности – рече той. – Дотук се движехме в плитката част на блатото, а сега ще минем през по-дълбоки места. Там ще срещнем опасно племе. Ето защо трябва да внимаваме.

{img:prez_vodi_i_gori_nnz2.png}

Лошото племе

Наистина, щом влязоха във втората тръстикова гора, те се срещнаха с птици, твърде прилични на патиците. Тия птици ловяха риба. Те се гмуркаха във водата една след друга и плуваха под нея тъй бързо, като си помагаша с крилата, че Повлекана и Бързоходко останаха удивени от тяхната ловкост.

Когато се приближиха, забелязаха, че птиците са два вида. Едните бяха черни и грозни, със зелени очи и с големи, леко закривени на върха човки. Другите, прилични на тях, бяха също така грозни, но по-малки.

– Това са дяволиците, най-добрите рибари в света – обясни Остроносско. – Те са

хитри и смели. Но ето и други техни другари. Вижте ги как са накацали на оная върба.

{img:prez_vodi_i_gori_lp1.png}

Недалече, където се виждаше ниска и крива върба, бяха накацали десетина дяволици. Гушите им бяха издути, пълни с риба.

– Ей, Остроносско! – извика наблизно някой. – Къде си повел тия приятели?

– Бъди спокоен, Рошоглавецо – обърна се водният плъх към една птица, внезапно излязла от водата, чиято черно-зелена глава напомняше с дългата си, щръкнала зад темето перушина главата на несресано момче. – Няма да ти изядем рибата.

– Не е въпросът за рибата – отговори Рошоглавецът. Тук са нашите гнезда, пък ти обичаш яйцата. Пази се, ние не прощаваме.

– Какъв е пък този? – попита Бързоходко. – Сякаш има бодли на главата си.

– Потапник – обясни лелята.

– Не е опасен – каза Остроносско. – Аз се боя само от чаплите. Забравих да ви предупредя да си пазите очите. Имат лоши навици.

– Къде са тия чапли? – попита Повлекана.

Остроносско не отговори. Вниманието му беше привлечено от една друга глава, която се подаваше от водата. Две китки черни пера, настръхнали встрани, и изпъкналите като бакенбарди бузи правеха тая глава да прилича на змийска. Един силен вик като свинско квичене се изтръгна от нея. Дългият червен клон и особено червените очи на тая птица й придаваха нещо зловещо.

Всички я гледаха мълчаливо. Тяхното удивление и изненада пораснаха, когато птицата показва част от гърба си над водата. Върху него стояха две от малките й. Останалите плуваха наоколо.

Присъствието на Бързоходко възбуди птицата. Нейното пронизливо квичене се усили.

Водният плъх стана неспокоен.

– Това е женската на стария гмурец, Рогача – каза уплашено той. – Те не са сами. Отделили са се от тяхната колония, която е наблизно. Трябва да ги заобиколим.

– Каква колония? – попита Бързоходко.

– За да се пазят по-добре от враговете си, те правят гнездата си близо едно до друго. Гнездят на поселища. Лошо племе.

В това време свинското квичене започна да се чува на разни места. Страшните глави се появяваха от водата една след друга.

– Както върви, ще се наложи да си пробием път с борба – рече Остроносско. – Тия дяволи няма да ни пуснат да минем мирно през селището им. Ала щом искат да се бият, ще се бием. Моите зъби са наточени. – И водният плъх отвори уста да покаже опасното си оръжие. Очите му станаха жестоки и студени.

– Дали не ще можем да се разберем с тях? – предложи Повлекана, която беше миролюбива.

– Да опитаме – каза плъхът.

– Слушай, Рогачке – извика той на една от птиците. – Разбери, че не сме дошли да ви правим зло. Искаме да минем оттук към брега. Хайде, успокой се, стига си квичала!

Но птицата дори не го погледна. Тя продължаваше да надава неприятни викове. Явно бе, че няма доверие в нашите пътешественици. На вика й се стичаха все повече гмурци, които гледаха пътниците враждебно с червените си очи.

Остроносско веднага състави план на борбата. Той реши, че трябва да нападнат първи, ако искат да увеличат изгледите си за победа. За костенурките той не се боеше. Гмурците знаеха, че те са съвършено безопасни и нямаше да ги нападнат. Но затова пък щяха да се нахвърлят върху него и върху Бързоходко. Таралежът не можеше да плува добре и мъчно щеше да отбива атаките на гмурците, които обичаха да нападнат отдолу като подводници.

Той заповяда на Бързоходко в никой случай да не скача във водата и на всяка цена да се държи върху гърба на костенурката. От своя страна лелята даде същия съвет и успокои Повлекана, че не я заплашва никаква опасност.

– Каквото и да става, не забравяйте, че трябва да се движим напред – каза Остроносско.

– Главната ни цел е да преминем през това дяволско поселище. А ако речем да

го заобиколим, ще се изложим на нападенията на щуката, сто пъти по-опасна от клюновете на тия дяволи. Хайде, смело напред! – добави той. – Да вървим, докато не са се събрали всички гмурци.

Четиримата заплуваха право срещу птиците.

Щом видяха, че се насочват към гнездата им, гмурците се наредиха във верига, която запречи пътя, готови да посрещнат нападението.

– Не ги жалете – предупреди Остроносско. – Когато захапете, стиснете го здраво за врата. И се пазете от техните остри клюнове!

Като нададе бойния си писък, водният плъх се хвърли право в средата на веригата. Един стар гмурец се изпречи насреща му. Изплашен от стремителното нападение, той се поколеба и за да се запази от зъбите на Остроносско, поиска да се гмурне. В същия миг плъхът скочи на гърба му и светкавично ухапа дългия му врат. Оттам скочи върху най-близкия гмурец, ала гмурецът се мушна под водата като стрела и нападна Остроносско отдолу. Неговата тактика се възприе веднага от всички гмурци. Един след друг те започнаха да се стрелкат под водата и оттам да нападат водния плъх. Остроносско се въртеше насам-натам, плуваше в кръг и се опитваше да хване някой от своите нападатели. Ала те бяха дяволски бързи.

{img:prez_vodi_i_gori_lp2.png}

Бързоходко разбра лошото положение на плъха и му извика да стъпи върху гърба на Желтунка.

Тая идея се оказа спасителна. Костенурката беше защитена от своята черупка като с броня. Освен това, щом Остроносско скочи на гърба ѝ, гмурците го загубиха. Те продължаваха да го търсят във водата и под водата. Обаче след минута откриха своя враг и заедно нападнаха таралежа и водния плъх.

Бързоходко разбра, че неговите спасяващи бодли нищо не струват срещу клюновете на разгневените птици. Той се бранеше, без да напада. От своя страна Остроносско се отплащаше на гмурците с бързи и смели удари. От гърба на Желтунка той скачаше върху някой нападател, ухапваше го яко и отново се връщаше на своя плуващ остров.

Двете костенурки продължаваха да плуват упорито, без да обръщат внимание на борбата. Те бяха вече достигнали поселищата на гмурците и прегазваха гнездата им, в които се виждаха бели и едри яйца. Най-сетне четиримата излязоха от поселището. Едва когато разбраха, че никой не се интересува от техните яйца, бойките птици ги оставиха на мира, но все още продължаваха да квичат, събрани край своите ранени другари.

– Отървахме кожата си – весело каза Остроносско. – Сега, преди да минем през гнездата на чаплиите, които са два пъти по-люти от тия оси, нека да си починем.

Четиримата другари се отбиха на една буца изсъхнала кал, покрита с плевак и изгнили тръстикови стъбла, отдето брегът на блатото се виждаше съвсем наблизо.

{img:prez_vodi_i_gori_lp3.png}

Чаплиите

Слънцето беше се наклонило, когато продължиха пътя си.

Остроносско намаза раните си с кал, да спре кръвта. Винаги бойно настроен, той се готвеше и сега за борба. От време на време весело примигваше, сякаш обмисляше някаква хитрост.

Всички бяха загрижени от предстоящата среща с чаплиите. Плъхът им бе разказал за живота на тия хитри и зли птици, чиито клюнове били остри като игли. С тях чаплиите се опитвали да ослепяват своите врагове.

Бързоходко и Повлекана изпитваха все по-голям страх и все по-голямо нетърпение да се измъкнат от блатото и да стъпят на твърда земя. Бяха им омръзнали мъките и патилата.

– Плувайте към най-гъстата тръстика! – заповяда Остроносско.

Костенурките бяха навлезли в жълтата тръст, когато чуха гласа на водния плъх, който беше избързал напред.

– Спиш ли, старче? Прощавай, че те разбудихме.

В тръстиката се размърда голяма ръждивосива птица, нашарена с тъмнокафяви точки.

– Обръщай се с подобаваща за честта ми учтивост! – чу се дебел, басов глас. – Какво е това „старче“, простак такъв!

– Извинявайте, велики главатарю на всички чапли – учтиво каза Остроносско. – Мислех, че спите дълбоко и че няма да ме чуете. Пък вие, доколкото виждам, сте били зает да съзерцавате брадата си.

– Аз съзерцавам звездите, а не брадата си – строго каза басът. – Аз съм звездоброец.

– Но как виждате звездите посред бял ден?

– Моят поглед не е като твоя – гордо се обади басът. – Макар че е ден, аз си представям, че е нощ, и виждам по небето всичко. Но я ми кажи: къде си се запътил?

В това време двете костенурки, обхванати от любопитство и уплашени от дебелия глас на чаплешкия главатар, се приближиха нерешително.

Видяха пред себе си една страшна птица. Тя приличаше на настръхнал бухал. Нейният дълъг и остър клюн беше вирнат високомерно нагоре, а под него като грамадна брадата гуша се спущаха бели и дълги пера, прилични на окапана с кафе брада. Жълтите очи на тая глава, свита до грамадния труп и сякаш лишена от каквато и да било шия, бяха притворени и надменни. Птицата стоеше всред най-гъстата тръстика, на една малка туфа.

Водният плъх направи знак на костенурките да се спрат. След това той отговори на чаплешкия главатар:

– Ние, велики звездоброецо, молим да ни позволите да преминем през царството ви.

– Ние ли? – натърти главатарят. – Защо казваш ние?

– Казвам „ние“, защото имам другари – отговори Остроносско.

– Другари?... Но къде са те? Да не би да са твоите крадливи братя?

– Не, костенурките не са мои братя. Освен тях с мене пътува и Бързоходко, един таралех.

– Какъв таралех? Изразявай се по-ясно! – строго рече главатарят. – Я да ми се представи тоя господин.

Бързоходко бе принуден да се приближи и да се поклони на главатара.

Последният го гледа дълго време.

– Откъде идваш ти? – рече той, малко обезпокоен от бодливото тяло на таралежа.

{img:prez_vodi_i_gori_ch.png}

Бързоходко му разказа историята с орела. Главатарят го изслуша внимателно.

– Не ти вярвам! – извика той тъй силно, че гласът му прозвуча като рев. – Лъжеш! От орела никой не се е отървал. Той е цар на въздуха, както аз съм господар в това бласто. Неговата власт е безгранична!

Смутеният Бързоходко не знаеше какво да отговори.

– Повярвайте, той казва истината – обади се лелята.

– Има ли някой да докаже, че ги е виждал, когато са паднали от небето? – изрева главатарят. – Не ме мамете. Вашите намерения ми са известни, разбойници!

– Мълчете, не му противоречете! – пошушна им Остроносско.

Той наведе смирено глава, почака да утихне гневът на звездоброеца и угоднически каза:

– Ние, господарю, искаме да минем най-смирено през вашите владения. А освен това ви носим хубава новина.

– Каква новина? – изръмжа звездоброецът.

– През време на нашето пътуване ние открихме поселището на гмурците, чиито гнезда са пълни с риба и с яйца. При това някои от гмурците имат вече малки пилета, за които от опит знаем, че са много вкусни.

– Не лъжеш ли? – извика главатарят.

Щом чу тия думи, той изведнъж се изправи и в миг се преобрази. Тялото му тутакси стана дълго и тънко, шията му, която никой не подозираше, че съществува, се изпъна напред като змия. Царственото му, надменно изражение се загуби. Вместо предишния страшен и важен главатар пред нашите приятели стоеше алчен и лаком старец.

– Казвам самата истина – отговори Остроносско. – Моите другари ще потвърдят същото.

Звездоброецът ги изглежда проникателно.

– Къде са скрити техните гнезда? – строго попита той.

Остроносско му разказа с готовност през колко много гнезда са минали, като описа точно мястото на поселището. Но за борбата той скри, а за рибата излъга.

Старият главатар остана доволен.

– И все пак – каза той, – макар че ми съобщихте такива важни неща, не мога да ви пусна да минете през моето царство, ала ще ви разреша да го заобиколите.

И без да се интересува повече от тях, той взе отново предишната си величава поза.

Бързоходко се приготви да протестира, ала водният плъх му направи знак да млъчи.

Главатарят на всички чапли бързаше да свика племената. Като вирна глава, той издаде такъв силен и страшен рев, че Повлекана и Бързоходко примряха от страх. Същия вик бяха слушали миналата нощ.

Още не беше заглъхнал неговият рев, и ето че от всички страни се зачуха най-различни гласове – някои пискливи, други дрезгави. Чаплиите започнаха да излитат една след друга от околната тръстика и да се събират край своя главатар. Между тях имаше едри и сиво-синкави, имаше снежнобели, с жълти очи и тънки дълги пера на тила, които висяха към гърбовете им много красиво, имаше и червеникави, малки и страшно неспокойни. Всички надаваха възбудени викове. Радостната новина скоро се разпространи из чаплешките поселища, повечето от които бяха по околните върби.

Костенурките и Бързоходко не разбираха защо Остроносско издаде гнездата на гмурците. Те предполагаха, че той иска да угоди на главатаря.

Щом се събраха достатъчно чапли, главатарят ги поведе към поселището на гмурците. Ордата се вдигна със страшна врява и отлетя.

След малко нашите приятели чуха квиченето на гмурците, които се биеха да запазят децата си. Без да загубят време, те продължиха пътя си. Едва сега разбраха хитростта на Остроносско: като съобщи на чаплиите къде се намират гнездата на гмурците, той постигна две неща – принуди алчните чапли да напуснат масово тия места и отмъсти на гмурците, които им бяха причинили толкова мъки.

Пътешествениците минаха свободно през поселищата на чаплиите и достигнаха мочурливия бряг на блатото, преди слънцето да залезе. По околните върби се виждаха големи гнезда, направени от съчки и от шаварови клончета. Това бяха гнезда на особен вид чапли, наречени нощни. От тях надничаха грозни пилета с дълги вратове и разтворени човки.

Други познанства

– Тук ще ви оставя – рече Остроносско, като се сбогува. – Без водата и тръстиката, в които мога да се скрия, аз съм загубен. Добър път и не ме забравяйте – добави той.

Повлекана и Бързоходко се спогледаха уплашено. Мисълта, че ще останат сами в тия непознати мочури, ги изпълни със страх. Как щяха да пътуват без водач и как биха намерили пътя към тяхното родно поле? То бе останало някъде зад планината, чиито върхове се виждаха оттук синкави и далечни.

Ето защо, когато чуха, че Желтунка ще ги придружи, докато минат мочура, те се зарадваха извънредно много.

Раздялата с водния плъх беше твърде тежка. Остроносско им бе станал скъп и мил другар, макар че бе жесток и коравосърдечен. Той им помогна най-вече да се измъкнат от блатото. Без него сигурно биха загинали.

Когато плъхът се изгуби между върбите край брега, тримата другари тръгнаха към планината. Водата в мочура беше плитка и се газеше лесно. Освен това тук те намериха храна. Костенурките се движеха бавно, наблюдавани от няколко дребни птици с дълги и тънки клюнове. От време на време тия птици издаваха весели, игриви звуци, сякаш се смееха. Техните големи и черни очи бяха леко изпъкнали, а дългите им бледозеленикави крака грациозно носеха късите им топчести тела.

– Това са бекасини – каза лелята. – Големи присмехулки са те. Смеят се на Бързоходко, понеже не са виждали таралеш.

Бекасините продължаваха да се надсмиват на Бързоходко. Някои от тях

разперваха късите си опашки с червено-кафяви пера.

– Какви бързоноги приятели! – викаха те и се кискаха тихичко.

Оскърбеният таралеж не можа да се въздържи и се затече да ги гони. Бекасините само това чакаха. Те литнаха тъй пъргаво и тъй бързо, че и ластовичките биха завидели на тяхната ловкост.

– Кис-кис-кис! – разнесе се смехът им.

– Няма смисъл да ги гоните. Не си губете времето – каза лелята.

Като повървяха още малко през мочура, тримата другари видяха други птици. Те приличаха на бекасините, но всяка от тях се отличаваше от другата с цвета на перата си. Само няколко, които бяха по-дребни, си приличаха. Те бяха сиво-кафяви, с черни точици и петна по гърбовете.

По-малките стояха настрана и гледаха как другите се бият.

– Това са бойници – каза Желтунка. – По цял ден се бият помежду си. Тези, които стоят настрана и гледат борбите, са женските.

Повлекана и Бързоходко се спряха да наблюдават тия птици.

Те се биеха на двойки, като петли. Дългите им клюнове бяха насочени един срещу друг и с тях те се мушкаха като с копия. Всеки от бойниците имаше същински щит от пера на гушата си и по две китки разноцветни пера на тила.

{img:prez_vodi_i_gori_dp1.png}

– Защо се бият? – полюбопитства Бързоходко.

– Защото се мислят за големи юнаци – отговори водната костенурка.

Тримата минаха край бойниците, които не им обърнаха никакво внимание.

Повлекана и Бързоходко искаха да погледат борбата, но лелята не им позволи.

– Тепърва ще срещнем още много от техните роднини – каза тя. – Родът им е много голям.

И наистина, като вървяха из мочура, виждаха да се придвижват в тревата най-различни птици, прилични на бойниците. Всички имаха дълги човки и дълги стройни крака, с които газеха из водата.

– Ето Черноопашатия бекас – обади се по едно време Желтунка. – Той е много важен.

Повлекана и Бързоходко забелязаха една доста едра птица, ръждивочервена, с много дълги крака и с оранжев клюн, слабо свит нагоре. Щом ги видя, птицата издаде остър звук, напомнящ свистене.

– Не бой се, Черноопашко! – извика му лелята.

Тя се обърна към таралежа и добави:

– Разтревожи се, защото гнездото му е наблизо.

Черноопашатият бекас се скри в тревата.

Като повървяха още няколко минути, нашите приятели излязоха от мочура.

Слънцето залязваше и тучните ливади, които се простираха чак до полите на планината, изглеждаха златисти и свежи от косите лъчи на залеза. Тук-там из тях, като бели петна, се виждаха щъркели.

– Време е вече да се разделим – каза лелята. – Тя се спря и тъжно погледна Повлекана. – Мога да ви придружа само дотук. По-нататък трябва да вървите сами. Много ми е мъчно да се разделя с тебе, моя душице. Кой знае дали ще те видя пак – рече тя на своята племенница. – Но и твоят приятел ми стана близък и скъп.

Повлекана и лелята се целунаха.

– Обърнете се към някой щъркел да ви посочи пътя – напъти ги Желтунка. – Доколкото знам, техните гнезда са в селото, отвъд планината. Всеки ден те прелитат през нея и знаят пътя. Биха могли да ви покажат откъде ще можете да я преминете най-лесно. Ако искате моя съвет, бих ви посъветвала да се заселите някъде в полите на планината, вместо да се връщате в родното си поле. Така ще бъде по-добре и за мене, и за вас, понеже бихме могли да се виждаме всяка есен, когато водите на блатото се разлеят широко.

Тя погледна Бързоходко и добави:

– Знам, че все пак родното място е най-хубаво. Но пътят, който ви чака, е и труден, и опасен. В планината ще срещнете най-различни зверове и птици, за които съм слушала, че са много страшни. Обаче ако сте предпазливи и храбри, ще минете невредими. Пожелавам ви лек път! – И разчувствана от раздялата, Желтунка скри главата си в своето пъстро корито, за да не видят сълзите й.

Двамата приятели тръгнаха към планината самички и тъжни. Само представата за тяхното родно поле ги караше да не загубят смелостта си. Трябваше да се върнат там, където бяха прекарвали толкова щастливи години.

Когато слънцето залезе и планината хвърли грамадната си сянка върху ливадите, Бързоходко и Повлекана бяха на половината път. Щъркелите започнаха да отлитат един след друг. Нашите пътешественици бързаха с всички сили да достигнат някой от тях, за да го помолят да им покаже пътя.

Най-сетне те се приближиха до един закъснял щъркел, който се разхождаше важно из ливадите и диреше да клъвне някой скакалец.

{img:prez_vodi_i_gori_dp2.png}

– Бихте ли могли да ни посочите пътя през планината? – обърна се към него Бързоходко.

Изненадан от гласа на таралежа, щъркелът трепна, но като видя нашите приятели, веднага се успокои. Той взе важна стойка, пълна с достойнство.

– Пътя през планината ли?! Та нима вие имате намерение да отивате там? Хм, това не е за вашите крака – рече той и ги изгледа презрително.

– Искаме да идем в полето, което се намира отвъд планината – обясни таралежът.

– Да не би да кажете, че сте в състояние да отидете и в топлите страни? – каза щъркелът, като разтвори големия си червен клюн от смеха, който въздържаше с усилия.

– При вас ни изпраща моята леля, водната костенурка – обади се Повлекана. Тя смяташе, че по този начин щъркелът ще погледне по-сериозно на работата. Но той не й обърна никакво внимание.

– Не е по силите ви да преминете през планината – каза той строго. – Дори да речем, че сте способни да направите това, аз не мога да ви помогна с нищо.

– Вземете ни върху крилата си – помоли го Повлекана. – Ние ще ви се отплатим с нещо. Моята леля, която живее в блатото...

– Аз не съм пътнически самолет. Моето достойнство не ми позволява да се занимавам с подобни работи – пресече я той строго и като обърна гръб на двамата другари, отдалечи се важно и плавно.

След малко размисли нещо, изпъна дългата си шия и хвъркна от ливадата.

Повлекана и Бързоходко го изпратиха тъжно с очи, докато той се скри зад синкавото очертание на планината.

– Какво ще правим сега? – съкрушено се обади Бързоходко.

– Ще вървим сами – отговори костенурката. – Все ще срещнем някого да ни посочи пътя.

Двамата се упътиха към планината. Вървяха дълго време, докато стигнат полите ѝ. Планината лъжеше окото. Тя изглеждаше твърде близо, едва ли не под носовете им, а всъщност беше далече.

Най-сетне те я достигнаха и бавно запъплиха по един от склоновете ѝ. Бяха решили да вървят през цялата нощ.

Как Повлекана се изгуби

Беше се стъмнило, когато се озоваха в ниска, но много гъста гора. Земята под дърветата беше покрита с опадала ланшна шума и съчки. Трудно бе да се върви из нея.

Бързоходко се стремеше да се движи тихичко, понеже се боеше, че могат да срещнат някой вълк или лисица. Но за Повлекана такова ходене беше невъзможно. Тя бе тежка и непохватна и по никой начин не можеше да върви безшумно.

Двамата решиха да се подслонят до някой храст и там да пренощуват, макар че бяха много гладни. Бързоходко посъветва другарката си да лежи мирно и да потърпи за храна, но лакомата Повлекана не искаше и да чува, че трябва да легне гладна. Щом таралежът заспа в храста, тя тръгна из тъмната и влажна гора.

Бързоходко я чу, но си каза: „Нейните врагове са малко. Коритото ѝ ще я запази от бедни. Нека си потърси храна“ – и успокоен, отново заспа.

Повлекана вървя дълго време из гората, докато излезе на една поляна, която бе стръмна и гола. Някъде надолу, в мрак, се чуваше плясък на вода и бучене на водопад.

Костенурката намери две охлювчета и ги изяде, после връхлетя на една гъба, току-що подала своята бяла шапчица над земята. Гъбата ѝ хареса и тя се приготви да я изяде, но в тая минута край нея светнаха две зеленикави очи и се чуха ситни и тихи стъпки. Повлекана се скри в коритото, отдето видя дебелата опашка на лисицата.

{img:prez_vodi_i_gori_kpi.png}

Лисицата се приближи мълчаливо и я подуши. Види се, миризмата на Повлекана не ѝ хареса, защото лисицата кихна. После тя клекна наблизко, погледна лукаво костенурката и намисли да се пошегува.

Все тъй мълчаливо тя се обърна с гръб към Повлекана и отведнъж я ритна. Костенурката се търколи по стръмнината като камък и глухо изчезна надолу, където бучеше водопадът...

Тя се търкаляше все по-силно и по-силно, колкото повече отиваше надолу, докато най-сетне започна да подскача и да се премята по поляната. За да не разбие коритото си, Повлекана се опита да се залови за нещо, или пък да се спре с помощта на краката си, които беше извадила навън. Но от голямата бързина ѝ се зави свят. Тя разбра, че е безпомощна, и се изостави на съдбата си...

Изведнъж усети, че падна в някаква пропаст. Страшен шум я оглуши за миг.

Когато се свести, тя се видя в дълбок планински вир. В него падаха с шеметен рев пенливите води на един водопад. Стръмни скалисти брегове и едри речни камъни покриваха дъното на вира и стърчаха над кипящата вода. Ако беше паднала върху някои от тях, тя щеше да загине.

Повлекана доплува с мъка до брега на вира, довлече се на един камък и легна. Дълго време стоя върху него изплашена и измръзнала. Едва сега нейният бавен ум схвана колко мъчно ще може да се измъкне оттук. Стана ѝ мъчно за Бързоходко, струваше ѝ се, че няма да го види вече. Тя си спомни благоразумните му съвети, как беше я молил да потърпи за храна до сутринта, как беше настоявал да не тръгва из гората сама, преди да се е раз-зорило...

Като се обля със сълзи, тя се скри в коритото си и реши да чака утрото. Нощта ѝ се стори безкрайно дълга. Най-после започна да се разсъмва и тогава тя наистина видя, че оттук едва ли може да излезе – бреговете на потока бяха стръмни и голи, а да се върви по течението на водата беше още по-мъчно. Трябваше да се плува надолу, между големите камъни и буйните води, докато излезе от това тясно и страшно корито.

Малките водолази

Докато стоеше там в очакване да види светлия диск на слънцето, което все още не се показваше над скалите, край нея прехвъркна една сиво-черна птичка. Тя мина над камъка, върху който лежеше Повлекана, и без да се колебае, втурна се право в падащите води на водопада.

Повлекана помисли, че тая птичка е сляпа. Тя сигурно не виждаше, че ще се блъсне в дебелите водни струи, които ще я удавят и ще я хвърлят долу във вира, където водата кипеше. Но птичката се стрелна право във водопада, проряза падащата прозрачна като стъкло вода и се изгуби под нея.

Повлекана извика от страх. Тя продължаваше да гледа там, където птичката изчезна. Диреше я с поглед, ала не я виждаше никъде.

– Сигурно се е удавила – каза си костенурката със свито сърце. Но тъкмо когато се беше отчаяла, че ще я види, птичката се появи из водите на водопада, сякаш излезе някъде зад него, из самата скала.

– Ей! – извика Повлекана. – Нима не се удави?

Птичката я чу и кацна на един съседен камък във вира. Тя имаше бяла гушка и тъмносиво тяло, покрито с гъста перушина. Беше неспокойна и много игрива.

– Какво казвате? – попита тя и няколко пъти трепна на камъка, върху който стоеше.

– Помислих, че си се удавила – рече костенурката, – и много се изплаших.

Птичката издаде един приятен звук, напомнящ веселото бълбукане на водата край тях.

– Зад водопада е моето гнездо – каза тя. – Там съм го направила, защото никой не може да го намери. В него моите деца са в безопасност.

– Как се казваш? – попита Повлекана.

– Нима не ме познаваш? Аз съм другарката на водния кос, когото всички наричат Гурльо. Той отлетя надолу по течението на потока и всеки миг може да се върне. Но ти как попадна тук?

Повлекана разказа на птичката своето приключение.

– Твърде добре познавам лисицата – каза другарката на Гурльо. – Преди няколко дни тя слезе насам. В устата си носеше един парцал. Кой знае къде го бе намерила. Отначало помислих, че носи някаква птичка. Но когато се приближих, разбрах, че това е ръкав от селска дреха.

Тя влезе във вира, като държеше парцала в устата си.

{img:prez_vodi_i_gori_mv1.png}

Водата започна да я залива. Най-напред стигна до корема ѝ. Лисицата се снишаваше бавно. След няколко минути тя клекна така, че над вира остана да стърчи само горната половина на тялото ѝ. После започна да се потапя бавно във водата, докато най-сетне остана да се вижда само върхът на муцуната ѝ, в която държеше парцала. Изведнъж тя го пусна и излезе на брега. Там се отърси, измърмори нещо и избяга към гората.

От любопитство отидох да видя какво има на ръкава. Какво се оказа? Той беше покрит с бълхи. Ето каква е хитруша! Намерила хубав начин да се спаси от бълхите, които са избягали по ръкава, за да не се издавят.

– Тя постъпи с мене много жестоко – оплака се Повлекана. – Сега не знам как ще се измъкна оттук.

– Важното е да намерите вашия приятел – забеляза другарката на водния кос. – Колкото за пътя, аз мога да ви помогна. Почакайте да си дойде мъжът ми.

Гурльо не закъсня много. Той се появи надолу по водата и Повлекана видя, че носи в човката си един голям черен бръмбар.

– Хванал е рогач – каза другарката му и весело подскочи на камъка.

Гурльо прелетя край тях като стрела, преряза водопада и отиде в гнездото да нахрани малките. След няколко минути той дойде при другарката си. Беше неспокоен.

– Глиганът идва насам с цялото си семейство – каза той. – Размътили са целия поток надолу. Макар че още не е напекло и времето е доста хладно, търсят да се калят. Аз кацнах върху гърба на стария, ала той се разфуча и страшно се разсърди. Сега изравят с дългите си муцуни охлюви край водата...

– Ние имаме гостенка – прекъсна го жена му и посочи Повлекана.

– Добро утро! – поклони се Гурльо. – Не ви забелязах, моля, простете ми... Какво правите тук, в нашето влажно свърталище?

Костенурката му разказа своето преживяване.

– Трябва да се криете някъде, да не ви намерят дивите свини – каза Гурльо. – Те ще ви подритват с муцуните си, а може и да ви разкъсат.

– Тя си има другар, когото е загубила през нощта. Той останал някъде из гората.

– Жалко, там нямаме приятели – рече Гурльо. – Но ще ви помогнем да излезете оттук. Почакайте само да отминат дивите свини.

Глиганът се зададе със своето семейство и Повлекана, която послуша съветите на Гурльо, се скри под един камък. Оттам виждаше как дивите свини ровеха бреговете, как шумно мляскаха и трошеха със зъбите си разни охлюви и корени.

Глиганът беше много едър и страшен с жълтите си завити зъби, криви като саби. Настръхналата му четина беше оцапана с кал. Малките му очи блестяха злобно. От време на време той се спираше и се вслушваше. Неговата другарка, една дълга черно-кафява дива свиня, водеше шест шарени свинчета, които се блъскаха край нея и се надпреварваха да ядат намерената от майка им храна.

{img:prez_vodi_i_gori_mv2.png}

Дивите свини дойдоха до водопада и се върнаха назад.

Когато опасността мина, костенурката се измъкна изпод камъка. Гурльовците веднага дойдоха при нея.

Тримата се упътиха по течението на водата. Повлекана беше принудена да плува, докато двете птички летяха над водата и внезапно пропадаха в нея. Тогава костенурката ги виждаше да ходят под водата, по дъното на потока, тъй свободно, като че вървяха по повърхността на земята. Там те намираха разни червейчета и водни насекоми, с които се хранеха. Те изхвъркваха от водата, прелитаха няколко метра и

пак се гмурваха в някое вирче като същински водолази.

Най-сетне, след като излязоха вън от тясната клисура на потока, където бреговете не бяха тъй стръмни, Гурльо посочи на костенурката пътя, който щеше да я изведе на същата поляна, на която я беше срещнала лисицата. Той и другарката му пожелаха на Повлекана добър път и се разделиха с нея.

Като остана сама, костенурката се вслушва дълго време, преди да се реши да тръгне нагоре. Тя вървя, спира се да почине и пак тръгва. Слънцето напече нейното корито. То ѝ се стори още по-тежко. От топлината и от умората налегна я дрямка. Повлекана тежко запъшка, спомни си за Бързоходко и се натъжи силно. Като си поплака, тя се намести на сянка под един храст и сладичко заспа.

При катериците

Бързоходко се събуди призори, подуши с острата си муцунка въздуха и примига с малките си черни очи. Беше гладен.

„Сигурно Повлекана си е хапнала хубавичко тая нощ“ – помисли си той и я потърси наоколо. Като не я видя наблизо, извика я по име. Но никой не му се обади. В гората беше още тъмно. Един заек подскачаше между дърветата, спираше се от време на време и се вслушваше. Бързоходко искаше да му се обади и да го попита дали не е виждал някъде костенурката, ала заекът се уплаши от нещо и избяга навътре в гората.

Бързоходко разбра, че Повлекана се е загубила.

„Къде да я търся сега?“ – помисли си той с болка и яд.

Тръгна из гората и скоро излезе на същата поляна, на която лисицата бе срещнала костенурката. Голата поляна го изплаши. Боеше се да не го нападне някой звяр. Той заобиколи поляната и отново влезе в гората. Тук дърветата бяха по-високи. Между тях имаше грамадни дъбове с могъщи корени, забити като гигантски пръсти в земята. Имаше и широкостволи букове с беззникави стъбла.

След няколко минути Бързоходко хвана една мишка, заспала в корените на един дъб. Той я изяде и продължи пътя си. По едно време му дойде на ум, че Повлекана не е отишла далеч. Тя беше тромава и мързелива. Може и да е заспала някъде, след като се е нахранила. Бързоходко реши да се върне в древната гора.

Изведнъж край него се чу лек шум. Някой тичаше насам. Между дърветата се появи червена катерица с голяма рунтава опашка. Тя носеше в устата си лешник. Като достигна мястото, където лежеше таралежът, катерицата клекна на задните си крака и започна да яде лешника. Тя го строши със зъбите си тъй бързо и изкусно, че обеленото зърно излезе цяло.

Макар че познаваше нравите на катериците, Бързоходко беше решил да си мълчи. Опасяваше се, че катерицата ще разнесе новината за неговото присъствие из цялата гора и с шумните си викове ще привлече някой враг. Но, за нещастие, щом катерицата изяде лешника, връхлетя право на него.

– Ай! – извика тя уплашено и завчас се покатери на близкото дърво, без да престане да надава пронизливите си викове.

Бързоходко я гледаше с недоумение.

– Нали знаеш, че не съм твой враг? Защо крещиш? – попита той.

– Защото си грозен. У, у, какъв си безобразен! – извика катерицата. – Аз ще кажа ей сега на моите другари да те прогонят оттук. Тая гора е наша. Ти ще изядеш лешниците ни, които сме приготвили за зимата.

– Аз не ям лешници – успокои я таралежът.

– А можеш ли да се катериш по дърветата?

{img:prez_vodi_i_gori_pk1.png}

– И това не мога – каза Бързоходко. – Колкото за гората – аз не живея тук. Попаднал съм, без да искам.

– Все пак не ти вярвам и трябва да обадя на нашите – рече катерицата и заподскача от клон на клон.

След няколко минути Бързоходко се видя заобиколен от десетина катерици. Те стояха по околните дървета и го обсипваха с въпроси.

Трябваше да им разкаже своите преमेждия от начало до край: как ги е вдигнал орелът и как са се изгубили с Повлекана.

Катериците бяха много любопитни и много недоверчиви. Най-сетне те му

повярваха и един стар катерик, който имаше големи снопчета от косми на ушите си, прилични на пискюлчета, слезе от дървото и заяви на Бързоходко, че неговото семейство иска да му помогне, като го прибере в корените на дъба, където живееше.

– Той е съвсем наблизко – каза катерикът. – Там аз живея с моите внуци, правнуци и синове. Казвам се чичо Рунтавелко, а тая черна катерица, която те видя първа, е моята дъщеря Гина-Катина. Пази се от нея, защото е голяма шегаджийка.

– Засега моята работа е да намеря другарката си – възрази таралежът.

– Ти ще останеш при нас и ще ни пазиш – каза чичо Рунтавелко. – Ще стоиш скрит в корените на дъба, на който се намират нашите общи жилища, и ще ни вардиш от крадливите съседи, които ни задигат храната. А щом видиш някой друг звяр, ще надаваш тревога и ние ще се пазим сами. В замяна на това ще те храним с вкусни орехови ядки, с яйца и плодове. В нашите складове има цели купища диви круши, ябълки, орехи и жълъди. Колкото за твоята другарка, остави тая работа на нас. Ние ще ти помогнем да я намериш.

Бързоходко се колеба дълго, преди да приеме предложението, но надеждата, че катериците ще му помогнат да намери Повлекана, го накара да се съгласи.

Катериците го поведоха към един стар дъб, по чието стъбло се виждаха много кръгли дупки. Това бяха входовете на катеричните жилища.

– Тук живеят осем семейства – каза чичо Рунтавелко. – Те се карат честичко, но ти не им обръщай внимание... Всички са с добри сърца.

Бързоходко се настани в корените на дъба, изкопа си там дупка и се замисли как да намери Повлекана.

Катериците не го оставяха на мира. Те идваха да го видят и да му донесат някоя ябълка, ту го замеряха на шега с клончета, които чупеха от дървото. Чичо Рунтавелко ги мъмреше, но младите катерици бяха големи немирници.

Когато се мръкна, старият катерик дойде при Бързоходко и го предупреди, че трябва да внимава и зорко да бди.

– Надавай тревога, щом видиш някой звяр да се приближава насам. Тая нощ може да дойде бялката, може и бухалът, нашият страшен враг, да мине наблизко. От него и ти се пази, защото той е убиец. Пък аз ще говоря с брат си, който живее от другата страна на гората. Той е голям приятел с Козодоя, нощната ластовица, която лети навсякъде и всичко знае. Тъй ще намерим твоята другарка.

{img:prez_vodi_i_gori_pk2.png}

Нощните разбойници

Преди полунощ в гората започнаха да се обаждат нощните птици. Най-напред измюка една кукумявка. Тя беше спала през деня в хралупата на една стара липа и сигурно бе сънувала някакъв весел сън, защото започна да се киска високо. После се обади чухалът със своя тъжен глас, пълен с вечна скръб.

– Чу-у-х, чу-у-х! – тихичко викаше той, невидим и загадъчен.

Една сова с големи очи и с обла глава мъмрореше нещо, а улулицата, която живееше накрай гората, меланхолично викаше:

– Ху, ху! – сякаш се оплакваше от някаква болка.

Най-после се чу дълбокият и мрачен глас на бухала.

{img:prez_vodi_i_gori_nr1.png}

В това време върховете на гората се зачервиха от светлината на изгряващия месец и сенките на дърветата станаха черни и тежки.

Свит в корените на дъба, Бързоходко започна да изпитва страх и смут. Никога не беше слушал такива зловещи гласове в полето. От кукумявките и от совите той не се боеше. Знаеше, че те са малки птици и че не ще се осмелят да го нападнат. Той дори ги мразеше, защото му пречеха в лова на мишки, понеже сами се хранеха с тях. Но техните гласове все пак караха сърцето му да трепва, а светлината на очите им го поразяваше неприятно. Ала от бухала Бързоходко се боеше не на шега.

Ето защо, когато видя неговата широка и безшумна сянка да минава над гората, той се изплаши и от страх не успя да предупреди катериците. Бухалът обаче отмина нанякъде.

След малко Бързоходко забеляза в сянката на близкото дърво две синкавозелени пламъчета. Досети се, че това са очите на бялката. Беше я виждал нощем да скита из

полето, край селата. Знаеше, че бялката е опасен враг, с остри зъби и с гъвкаво тяло и че бедните катерици са изложени на голяма опасност. Но ако се съдеше от посоката, в която се движеха тия синкави пламъчета, бялката нямаше намерение да дойде насам. Тя се промъкваше през храстите и, види се, дебнеше някакъв друг лов.

По едно време Бързоходко я видя как подскочи на близкото дърво и светкавично бързо се покатери на него. Колкото и да внимаваеше, не можа да разбере къде се загуби тя. Дойде му на ум да нададе тревога, но като размисли, че дървото е твърде далеч и че бялката може би ще отмине, реши да почака. Ако нададеше тревога, щеше да привлече вниманието на зверчето към дъба, по който си играеха няколко млади катерици.

Той се опита да гледа към върха на дървото, но нали бе късоврат, никак не успяваше да си вдигне главата.

Тогавя започва да се вслушва дано чуе тихите й скокове, но от дървото не идваше ни най-малък шум. Бързоходко си каза, че бялката е отминала, и се зарадва.

Ала тя стоеше на дървото и оттам, скрита в гъстите му клони, наблюдаваше дъба. После, без да слиза на земята, от клон на клон, незабелязано се прехвърли на дъба.

Чу се жалният писък на една катерица. От дървото се вдигна страшна врява. Няколко катерици уплашено скочиха на земята и бързо изчезнаха в тъмната гора. Бързоходко загрухтя с всички сили, дано изплаши зверчето. Той не виждаше какво става на дъба и когато чу вика на чичо Рунтавелко, който се бореше с бялката, разбра своята грешка. Не беше послушал стария катерик и ето, сега бе станал виновник за това нещастие!

Той се приготи да избяга от разкаяние и от срам, където очите му видят, но в това време пред него се появи грамадната и страшна сянка на бухала. Две огнени очи блеснаха наблизо. Птицата изчезна към върха на дъба, от него се чу друг писък. Някакво тяло тупна близо до дънера на дървото.

Бързоходко скочи върху него и видя пред себе си светещите като фосфор очи на бялката. Той отскочи настръхнал и изненадан. Като черна, неуловима сянка бялката избяга в гората.

За миг настъпи тишина, после отведнъж се чу викът на катерица и лекият шум на крила, който отмина навътре из гората.

{img:prez_vodi_i_gori_nr2.png}

Бързоходко разбра, че бухалът бе задигнал своята жертва. Обзет от разкаяние, той напусна корените на дъба и хукна напосоки в тъмнината, отчаян от себе си и страшно засрамен от своето малодушие и глупост.

– Докога ще бъде толкова наивен и доверчив? – питаше се той. – И докога всички ще ми се смеят? Как ще погледна сега добрите катерици, как ще срещна чичо Рунтавелко?... По-добре ще бъде да се удавя...

Пред него се изпречи хралупата на един стар дъб. Той се втурна вътре. Чу се хриплив вик. Някой го блъсна по муцуната.

Това бе чичо Рунтавелко. Наранен смъртно от бялката, старият катерик беше избягал тук.

Смъртта на чичо Рунтавелко

Когато бялката скочи на дъба, където играеха няколко млади катерици, чичо Рунтавелко се беше заловил да направи таен склад за през зимата.

Понеже се боеше, че зимата ще бъде продължителна и тежка, старият катерик реши да се запаси с много храна. Това лято из гората се намираха изобилно лешници, буковият жълд покриваше земята, а и орехите, които растяха доста надалече оттук, бяха родили много.

Чичо Рунтавелко бе избрал едно скрито място за склад. То се намираше в корена на паднал от старост бук, където имаше голяма плоча. Катерикът огледа мястото преди седмица и то му хареса. Беше достатъчно сухо – храната нямаше да изгние. Беше и наблизо до дъба. Освен това остатъкът от дънера щеше да запази склада от снеговете, тъй че лесно можеше да се извади оттам всичко, което се намираше вътре.

Като вярваше, че Бързоходко ще бъде осторожен и добре ще пази младите катерици, чичо Рунтавелко се залови да изкопае една малка дупка под плочата. Викът

на младата катерица го сепна. Той се измъкна изпод плочата и с големи скокове се завтече към дъба. В залисията връхлетя право на бялката и я ухапа с яките си зъби. Но бялката беше по-силна и много по-пъргава. Тя остави младата катерица, обърна се към него и му нанесе дълбока рана на врата. Старият катерик падна от дървото и с последни сили се промъкна в хралупата на стария дъб.

{img:prez_vodi_i_gori_schr.png}

Появата на бухала прогони бялката, ала нападнатата от нея катерица стана жертва на страшната птица, която я отнесе в гората.

Чичо Рунтавелко не знаеше какво бе станало след неговото раняване. Той позна Бързоходко и се успокои. Беше окървавен и отслабнал от изтеклата кръв. Знаеше, че ще умре, но в тия минути не мислеше за себе си, а за младите катерици.

– Иди им кажи да дойдат при мене – каза той на Бързоходко. – Викни Гина-Катина и най-старите. Преди да умра, трябва да им дам няколко съвета.

Разтреперан от жалост и мъка, Бързоходко изтича към дъба да изпълни заръката на чичо Рунтавелко.

Той завари катериците силно разтревожени и опечалени. По-младите бяха избягали на най-високите клони на дъба, а старите стояха надолу с главите, платно прилепени към дървото. Така те приличаха на китки мъх, закачени там от ветровете.

Бързоходко очакваше те да се нахвърлят върху него с укори. Но катериците не му обърнаха никакво внимание, макар че го виждаха съвсем ясно под светлината на пълния месец. Ала щом им каза, че чичо Рунтавелко е ранен и че ги вика при себе си, те скочиха от дървото и се натрупаха край него.

Гина-Катина и три други стари катерици, синове на чичо Рунтавелко, изтичаха към хралупата, където лежеше старият катерик. Там те се наведоха над него, за да изслушат последните му съвети. Бързоходко застана смилено при входа на хралупата.

Преди да умре, чичо Рунтавелко ги помоли да продължат работата му в склада и да натрупат там колкото могат повече запаси за през зимата.

– Тя ще бъде тежка и продължителна – каза той. – Това ми съобщи паяците. Тая есен много рано ще откъснат своите паяжини и ще се скрият в пукнатините на дърветата. По тоя въпрос говорих и с враните, чиито предвиждания винаги са се сбъдвали. Дори нашият враг, бухалът, знае това, защото често се обажда из гората. Живейте в мир помежду си и взаимно се пазете. А утре, когато сойките се пробудят, съобщете им за станалото през нощта. Те ще разнесат тая вест между всички птици из гората и бухалът ще бъде наказан. Към мирните птички ще се присъединят и дневни хищни птици – соколи, ястреби и прочее, – защото бухалът е омразен на всички...

Чичо Рунтавелко едва имаше сили да свърши своите напътствия. Той затвори черните си очи, потрепера и умря.

Катериците се пръснаха с жални писъци из гората. Бързоходко остана сам. Никой не го погледна, сякаш той не беше там. Натъжен от смъртта на стария катерик, таралежът тръгна безцелно из гората...

Наказанието на бухала

Вестта за смъртта на чичо Рунтавелко бързо се разнесе между птиците благодарение на бързивите сойки.

Както беше поръчал, преди да умре, на своите дъщери и синове, още щом съмна, и сойките започнаха да прехвъркват из гората, Гина-Катина им съобщи за станалото през нощта. Тя срещна една стара сойка, която всички наричаха Сийка-Доносчийка, и подробно ѝ разказа за смъртта на чичо Рунтавелко и за отвличането на младата катерица.

Сийка-Доносчийка дори нямаше търпение да изслуша Гина-Катина. Тя се наежи от възмущение, разкряка се и литна из гората да разнесе новината.

{img:prez_vodi_i_gori_nb1.png}

Гина-Катина я чуваше как вика из леса: „Позор! Позор!“

След няколко минути цялата гора знаеше за случката през нощта.

Черньо гарванът и Сивоглавецът, предводителят на ятото врани, което нощуваше някъде из гората и което неведнъж беше нападано от бухала, събраха своите орди и вдигнаха тревога. Черните косове пък разнесоха новината между дребния, мирен народец. Те съобщиha за станалото на синигерите, на дърволазките, на кълвачите, че

и на кралчетата, най-малките птичета в гората.

Всички търсеха бухала. В една дъбрава враните бяха се събрали със своите братовчеди, гарваните, на съвещание. Сойките скитаха на групи да претърсват всеки кът в гората. Любопитни и възбудени, синигерите и дърволазките пълзяха по стъблата на дърветата и надничаха във всяка хралупа. Преди да започнат да дълбаят гнилите дървета, кълвачите се вслушваха внимателно, а ореховките, близки родственици на сойките, пронизливо пищяха из цялата гора.

Най-сетне на Сийка-Доносчийка се удаде да намери бухала.

Нахранен хубавичко, той беше заспал във от своята хралупа, в ниските клони на една стара липа, всред най-гъстата и тъмна част на гората.

Щом го видя, Сийка-Доносчийка силно изкрещя и цяла настръхна.

– Убиец! Убиец! Ето го! Ето го! – извика тя и кацна смело над самата му глава.

Бухалът отвори лениво големите си жълто-червени очи, грозно я погледна и презрително се отърси.

– Тук е! Тук е! Дръжте го! – продължаваше да крещи сойката.

Нейният крясък се поде от всички птици. Косовете чипкаха по земята, ореховките се стичаха бързо към мястото, където беше бухалът. Свраките зацъркаха тревожно и една след друга запрехвъркваха над гората. Ето че и Черньо нададе тръбния си боен зов, а след него като черен облак се понесе орлякът от гарвани и врани.

Клоните на старата липа утежаха от накачалите по тях сойки, свраки и гарвани. В листата на околните дървета се гушеха с разтупкани сърца синигерчета, кралчета и чинки. С яките си клюнове кълвачите удряха по сухите клони тъй бързо и тъй често, сякаш биеха барабани.

Черньо нападаше бухала с дрезгаво и сърдито грачене. Враните му помагаша. Всяка птица бързаше да нанесе своя удар върху настръхналия нощен убиец.

Бухалът не виждаше. Дневната светлина, която беше много силна за неговите огнени зеници, го заслепяваше. С полуразтворени криле и настръхнала перушина той се клатеше заплашително на липата и чаткаше със закривения си клюн. В очите му горяха адски пламъци, могъщите му крака, покрити с дребни като козина пера, която ги правеше да изглеждат като че обути в меки чорапи, забиваха ноктите си в клона. На два пъти той се опитва да излети, но птиците не го оставяха. Те го кълвяха непрекъснато и го принуждаваха да се брани. Една стара врана, смела и коварна, искаше да изкълве очите му. Една сврака пък кацваше на гърба му и го кълвеше по главата.

{img:prez_vodi_i_gori_nb2.png}

– Подгонете го към края на гората! – командваше Черньо. – Не го пущайте да се вмъкне навътре из леса. Главното е да го изкараме на светло!

Напразно бухалът се опитваше да избяга. Птиците го погваха от дърво на дърво и все по-упорито го принуждаваха да лети към една гола поляна, както настояваше Черньо.

Няколко ястреба и един сокол, привлечени от силната врява, се присъединиха към нападателите. Нощният убиец беше омразен на всички.

Когато се опита да кацне на един бук, ястребите го свалиха от дървото. Голямата му обла глава бе вече разкъравена. Ударите на птиците се сипеха един след друг. Раздърпан, разрошен и жалък, бухалът лежеше на земята, разперил широките си криле, и чакаше последната си минута...

Как Мрам, вълчицата, го изяде

Мрам, вълчицата, тичаше из гората всред бял ден, Мрам беше майка на пет вълчета, които бяха гладни и чакаха храна. Но от два дни майка им не беше хванала нищо по-едро. Няколко жаби и едно болно зайче не стигнаха дори да заситят глада й. Поради тая причина Мрам нямаше мляко в гърдите си. А гладните й деца захапваха празните гърди, тъпчеха ги с лапичките си и ги хапеха с острите си млади зъбки.

Обезумяла от болка и глад, вълчицата диреше храна. Червеният й език беше изплезен от жегата. Лиги течаха от полуотворената й уста, а пред очите й се появяваха жълти и зелени петна.

На едно място Мрам дигна заек и го погна. Но нали беше отслабнала от глад, не можеше да тича бързо. Заекът взе преднина и се изгуби в гората.

От тичането вълчицата ожадня и слезе към реката.

Там тя попадна на Повлекана.

Костенурката спеше на припек между камъните и редките храсти.

Откак беше се загубила, Повлекана не правеше почти нищо да намери Бързоходко. Беше се отчаяла и отпуснала. По цял ден спеше или се заливаше със сълзи, когато си спомнеше за своя приятел. Тук намираще изобилна храна и като се нахранеше хубавичко, тутакси ѝ се доспиваше, та ставаше толкова ленива, че едва носеше тежкото си корито.

Щом я зърна, вълчицата се облиза с езика си, голям като червена кърпа, тракна със зъби и я лапна. Но Повлекана беше много едра. Мрам не можа да я погълне. Тя я стисна със зъбите си и се помъчи да разчупи коритото ѝ. То запрашя под напора на вълчите челюсти, ала не се поддаде. Разсърдена и нетърпелива, Мрам се опита още няколко пъти да строши коритото ѝ. Като го гриза по всички правила, които знаеше и с които си служеше, когато ѝ паднеше да троши едри кости. Мрам реши да отнесе своя лов в пещерата, където я чакаха петте вълчета.

{img:prez_vodi_i_gori_kmvi1.png}

Тя остави костенурката, слезе до потока, налока се с вода, после се върна, взе отново Повлекана в устата си и тръгна назад към своята пещера.

Повлекана едва дишаше в тъмната уста на вълчицата.

Мрам тичаше с всички сили през гората.

Изведнъж тя се спря и наостри уши.

В гората цвъртяха свраки и крякаха сойки.

Там ставаше нещо.

Вълчицата чу виковете на Черньо и гракна на ордата му.

– Или са намерили някаква плячка, или там се крие някаква опасност – каза си Мрам.

Тя се вслуша внимателно. Яростното грачене показваше, че ордата напада някого.

Мрам си спомни как един ден чу също така да грачат враните и как, след като отиде към мястото на грака, видя един ранен заек. Враните го нападаха и бяха успели да го ослепят. Мрам го хвана и го изяде пред очите им, макар че враните я проклинаха с най-ужасни клетви и грозно ѝ се заканваха...

Тоя спомен запали у гладната вълчица неутолима и страстна вяра, че и сега ще намери някой ранен заек. Тя пусна Повлекана и се затече право към поляната, отдето се чуваше все по-силно врявата на птиците.

Там вълчицата видя, че под едно дърво, на което бяха накацали враните, лежи нещо едро и кафяво.

Това беше събореният и полумъртъв бухал.

Колкото и да не бе вкусно неговото кисело и мършаво месо, Мрам начаса го удуши и го разкъса.

Отначало враните одобриха постъпката ѝ, но по-късно обсипаха вълчицата с хули. Види се, бяха си спомнили за заека и още не можеха да ѝ простят. Но Мрам не им обръщаше внимание.

Щом изяде бухала, тя тръгна навътре из гората с увиснала муцуна, по която бяха полепнали снопчета от перушината на разкъсаната птица.

Враните я преследваха известно време, после повериха тая работа на сойките. Но и последните разбраха, че няма смисъл да крещат след нея.

{img:prez_vodi_i_gori_kmvi2.png}

Среща с Козодоя

Убийството на бухала раздвижи всички жители на гората. Бързоходко, който чу птичата врява, се досети за станалото. Изкушаваше го желанието да види как ще бъде наказан бухалът и той се нареди да отиде към мястото, където се чуваха виковете на птиците. Но благоразумието му надделя. Изплашен от събирането на толкова много птици, той реши да се оттегли по-навътре в гората и там да се скрие. Боеше се, че като свършат с бухала, някоя от сойките може да го забележи и тогава щеше да бъде

изложен на всевъзможни подигравки.

Той тръгна по една пътечка, посипана с дребни съчки и с окапали листа, ала скоро я напусна, изплашен от неприятната миризма, която лъхаше от пътечката. Тая миризма идваше от стъпките на Мрам. Вълчицата току-що беше минала.

Бързоходко достигна един паднал клон близо до дънера на един габър и се спря силно зачуден и доста изплашен.

На клона като някакво парче от дървена кора стоеше нещо, прилично на живо същество. Мъчно беше да се разбере дали то е кора, птица или животно.

На големина то беше колкото гълъб, но изглеждаше и по-голямо, защото неговият сивопепеляв цвят се сливаше с клона и изчезваше в сивотата му.

Като се взря по-добре в това странно същество, Бързоходко забеляза, че това е някаква птица. Тя имаше голямо черно око и дълги мустаци. Бе нашарена с всички цветове на сивото, както са нашарени нощните птици. Таралежът разгледа клюна ѝ. Той беше малък и прав, значи, птицата не беше опасна и нямаше нищо общо с грабливците.

Докато я гледаше, тя стоеше тъй неподвижно, че напълно приличаше на треска от клона.

– Ей – тихичко се обади Бързоходко. – Какво си ти? Живо същество или клон?

– М-р-р-р, м-р-р-р – обади се птицата. – Забеляза ли ме? Аз съм Козодоя, нощната ластовица. Никога ли не си чувал за мене?

– Козодоя! – Слушал съм, слушах от чичо Рунтавелко. Той дори искаше да те помоли чрез брата си... Ах, значи, ти си Козодоя! – извика Бързоходко, извънредно зарадван.

{img:prez_vodi_i_gori_sk1.png}

– Чичо Рунтавелко е вече мъртъв, нали? – рече птицата, без да мръдне от мястото си. – И бухалът е наказан от птиците?...

– Но ти откъде знаеш? – зачуди се таралежът.

– Знам всичко, което става из гората – отговори Козодоя. – През деня лежа тихо и неподвижно било на земята, било на някое дърво, а през нощта обикалям цялата гора. Докато лежа, чувам всичко и без да искам, подслушвам разговорите на птиците, които не ме забелязват.

– Как се зарадвах, че те намерих – каза Бързоходко и се приближи до птицата.

– Имам голяма молба към тебе... Търся другарката си... Не си ли я виждал някъде?...

Козодоя се засмя със своя хъркащ смях.

– Та аз не знам коя е твоята другарка – отговори той.

– Костенурката, Повлекана... Значи, не си я виждал?

– Костенурка съм виждал – спокойно рече Козодоя. – Но дали тя е твоята другарка, или не, това не знаех.

– Къде е сега тя? – извика зарадваният Бързоходко.

– Тая сутрин много рано, когато мракът още стоеше в гората, аз я оставих близо до потока. От два-три дни тя се търкаля все там. Не съм срещал по-тромаво и по-мързеливо същество. Тя като че има намерение да стои там вечно.

– Моля те, заведи ме при нея! – горещо извика Бързоходко.

– През деня не летя, аз съм нощна птица и не обичам много светлината. Почакай да мръкне.

През това време враните се прибираха да нощуват. Из цялата гора се чуваше техният грак. Наблизо минаха две сойки. Те прехвъркваха от дърво на дърво и говореха за вълчицата.

– Ако знам убежището на Мрам, непременно ще го издам на ловците – каза едната от тях.

– Как? – попита другата.

– Много просто. Ще се разкрещя край него и ще привлека вниманието им.

– Не винаги ловците разбират нашия език – отговори другата. – На твое място аз ще предпочета да си мълча. Вълчицата мъкне към жилището си всякакъв добитък и дивеч. Ще обикалям наоколо и все ще остане и за мене някоя мръвка. Когато е сита, Мрам е щедра.

– Една врана ми каза, че тя заравлява в земята всичко, което не е могла да изяде. Ех, да го намерим!

Двете сойки отминаха, прехвърквайки от клон на клон. След малко по пътеката се зададе и лисицата, повлякла дебелата си опашка. Вривата в гората беше я събудила

преждевременно. Сега тя отиваше да види какво става.

– Много е закъсняла – обади се Козодоя, когато опашката на лисицата се скри между стъблата на дърветата. – Иначе щеше да пострада някоя врана.

– Защо? – попита Бързоходко.

– Защото те я мразят повече от вълчицата. А тя, като знае това, често пъти се преструва на мъртва и ляга на земята просната и вдървена. Враните започват да тържествуват. Кацат наблизко до нея, после, окуражени и вече повярвали, че тя наистина е мъртва, идват до самата ѝ глава, докато тя сграби някоя от тях. Видя ли как душеше пътеката? Мрам току-що мина там. Само че отиде нагоре, а лисицата вървеше надолу, по обратната следа на вълчицата. Двете инак не се обичат. Мрам ще ѝ види работата, само да я хване.

{img:prez_vodi_i_gori_sk2.png}

– Изглежда, че всички се мразят – обади се Бързоходко.

– Не всички – отговори Козодоя. – Например дребните и мирни птички. Те живеят в мир помежду си. Синигерите, дърволазките, чинките, кълвачите и други ходят на весели дружинки из гората. Взаимно си помагат в търсене на храната и без да искат, всички се пазят от общите врагове. Тъй например сойките, които скитат навсякъде, щом видят някой звяр, крещят подире му. Чуват ли ги свраките и враните, присъединяват се към тях и с общи усилия го погват. По този начин предупреждават мирния народ да се пази. А хищните птици ходят сами – заключи Козодоя.

– А защо толкова ненавиждат бухала? – попита Бързоходко.

– С него имат стара вражда. Той ги лови нощем, когато спят по дърветата. В тъмнината те са безпомощни. Изглежда, че е убил много врани. Но най-вече страдат свраките. В зимните нощи той ги забелязва лесно между голите клони и ги лови с особена охота.

Козодоя млъкна и като трепна с дългите си крила, пригответи се да отлети. Слънцето беше вече залязло и в гората падаше мрак.

Бързоходко стана неспокоен.

– Ти летиш, пък аз ходя бавно по земята – рече той на птицата. – Как ще те следвам?

– Не се безпокой – отговори Козодоя. – Тръгни надолу из гората и аз ще те заведа при твоята приятелка.

Макар че не разбираше как ще го води, Бързоходко тръгна по посоката, която птицата му посочи.

Козодоя разпери крила и хвъркна.

Той беше изкусен летец. Носеше се между клоните на дърветата като прилеп. След секунда се издигна над върховете на гората и се изгуби.

Бързоходко вървеше бавно и предпазливо. Той срещна един заек, който се уплаши от него и избяга навътре из леса. После намери миша дупка. В гората ставаше все по-тъмно. Вятър зашумя в клоните. През тях се промъкнаха няколко лунни лъча. Месецът току-що изгряваше. Сенките на дърветата се раздвижиха и цялата гора сякаш оживя. Една сова, любопитна да узнае какво шумоли под нея, се пусна от дървото, на което стоеше, и Бързоходко видя големите ѝ очи да светят като фенери.

Совата измърмори нещо и отлетя. Бързоходко продължи пътя си.

Изведнъж над гората се чу висок и продължителен писък. Върху озареното от луната небе се мярна черната сянка на някаква птица. Друга я последва и се вкопчи в нея. Писъкът стана още по-пронизлив и остър.

Бързоходко се изплаши и се мушна в един храст.

– Мър, мър – чу се край него успокоителният и малко насмешлив глас на Козодоя. – Уплаши ли се? Не се страхувай, това са нощните кани, които се бият. Хайде, излез оттам.

– Но защо се бият? – попита Бързоходко.

– Много си любопитен. Ще ти обясня и това – каза Козодоя и кацна на земята.

– Червената каня, както и всяка друга хищна птица, си има свое землище, в което ходи на лов. В него не пуска никакъв друг съперник. Появи ли се такъв, тя го прогонва, или пък ако е по-силен, той прогонва нея. Тая вечер тя се сби със сестра си. И двете са млади, още не са успели да си поделят околните ловни полета. Сега едната от двете кани ще умре и сестра ѝ, след като я убие, спокойно ще разкъса и изяде трупа ѝ.

– Колко ужасно е това – каза замислен таралежът. – Аз идвам от блатото. И там е така. Преди това съм живял в полето. Там като че е по-добре.

– Кой знае – отговори Козодоя. – Срещат се лоши същества. Трябва да се бориш и да се трудиш.

Той трепна с крила и добави:

– Върви все по същата посока, аз ще летя край тебе. За да не се объркаш, гледай луната да бъде всякога насреща ти.

Той излетя тъй леко и тъй безшумно, че таралежът остана удивен и не забеляза как птицата се отдели от земята. После я видя да се насочва право към големия месец, светнал като златисто огледало, сякаш искаше да се изпепели в неговата студена жар.

Бързоходко тръгна по-смело. От време на време чуваше мъркането на Козодоя, който ловеше нощни насекоми и пеперуди, както правят ластовиците.

Най-сетне той чу бученето на водопада и пляска на водата във вира. Сърцето му се разтупка от вълнение, че ще види другарката си, за която толкова време не знаеше нищо.

Като повървя още малко, той се озова в края на гората. Оттук надолу се виждаха само дребни трънливи храсталаци. Почвата изведнъж стана камениста.

„Хубаво място си е намерила Повлекана – помисли си Бързоходко. – Тя винаги е предпочитала такива камениливи места, дето слънцето силно стопля почвата и дето през деня е непоносимо горещо.“

Той чу гласа на Козодоя, който го напътстваше.

– Взирай се в храстите – съветваше го птицата.

Двамата претърсиха целия склон, но от костенурката нямаше нито следа.

– Че тя се търкаляше тук! Къде се е дянала? – зачуди се птицата.

Напразно таралежът се обаждаше на своята другарка, напразно я търсеше във всеки храст.

– Няма я, аз огледах всичко – каза Козодоя.

Бързоходко легна отчаян до един трън. Птицата кацна до него.

– Не се отчайвай, ще я намерим – утешаваше го тя. – Тая нощ аз ще срещна много нощни птици, чиито очи са по-силни от моите. Ще разпитам кукумявката, бухала, совите, дори и прилепите. Все са я срещнали някъде. А ти се повърни в гората и ме чакай на същото място, където днес ме намери. Утре на ранина, преди още да се развидели добре, аз ще бъда там.

И птицата се изгуби в нощта.

Изкусният хирург

Като остана сам, Бързоходко тръгна нагоре към гората. Беше гладен и търсеше да открие нещо за ядене. Между тия камънаци и храсти лесно можеше да се хване някое гущерче или скакалец.

Той стигна до един мравуняк и се послуша.

Наблизо се чуваше писъкът на мишка. Таралежът се притаи до един трън и зачака.

От съседния храст се чу шумолене и оттам се подаде острата муцунка на мишка. Тя подуши въздуха, примига с малките си като точки очи и се скри. Бързоходко разбра, че мишката го видя. Скочи в тръна, дано я улови, но мишката беше избягала оттам.

Той чу зад себе си един тъничък и насмешливо-хитър глас:

– Лош скок, лош скок.

Бързоходко трепна и без да ще, подскочи.

Зад него святкаха две зеленикави очи. Той помисли, че това е бялката, и веднага изкара бодлите си, но като се взря по-добре, видя, че се е изплашил напразно.

Наистина, животното много приличаше на бялката. И то като нея имаше тънко и дълго тяло и хубава лъскава козина, която сега изглеждаше черна и лъщеше под лунната светлина, но неговата опашка не беше тъй пухкава и дълга. Освен това то беше по-късо и по-малко подвижно. Бързоходко разбра, че пред него стои Пора. Беше го виждал да скита нощем из полето, но издалече той нямаше ясна представа за него.

– Добър вечер – обади се Пора и пак повтори: – Лош скок, лош. На твое място нямаше да изтърва мишлето, но нищо. Не е кой знае какъв лов.

Бързоходко гледаше животното недоверчиво и не знаеше какво да отговори.

Пора се приближи и с лапата си отри острата си муцунка.

– Виж какво – обърна се той към таралежа, сякаш го познаваше много отдавна. – Тук няма да хванем нищо. Хайде да слезем по-надолу, към водата. Там има жаби. Ловът им е лесен.

Бързоходко искаше да откаже на Пора, но щом чу, че може да хване някоя жаба, усети нетърпим глад. Той си каза, че ще има време да отиде с Пора на лов и че ще успее да се върне навреме в гората, на мястото, което му беше определил Козодоя.

Той се съгласи. Двамата тръгнаха край потока.

– Тук водата е дълбока, бистра и дъното е каменисто – забеляза Пора. – Ето защо няма жаби. Те обичат тинята. Зиме се заравят в нея и заспиват. Но по-надолу брегът не е тъй стръмен. Там има малки лъки и ливади. Нощно време аз ловя жаби из тях, колкото искам... По десетина на една нощ.

– Но защо ти са толкова жаби? – попита Бързоходко.

– Трупам ги за зимата – отговори Пора.

„Каква неприятна миризма идва от него – помисли си таралежът, като усети миризмата на своя случаен другар. – Изглежда, че е крайно нечистоплътен.“

{img:prez_vodi_i_gori_ih1.png}

Двамата стигнаха на една ливада – тясна и дълга – която беше влажна. По върховете на тревата блестяха капчици роса.

– Ти започни оттук, пък аз – отдолу – нареди Пора и безшумно се отдалечи.

Бързоходко хвана две жаби, заплетени в тревата. Тъкмо мислеше да се обади на Пора и да се раздели с него, до ушите му достигна жабешко квакане. Той тръгна по посока на квакането и се озова до водата.

Една водна змия беше хванала жаба. Коремът на жабата беше надут там, дето змията бе забила зъбите си. Обърната по гръб, жабата квакаше от болки.

Щом видя таралежа, змията избяга във водата.

Бързоходко се върна да търси Пора. Но последният не се виждаше никъде.

– Трябва да е слязъл надолу – каза си Бързоходко и си спомни заръката на Козодоя да бъде утре на ранина в гората. Реши да остави Пора. Тръгна нагоре по поляната и скоро навлезе в един каменист дол, издълбан от пороите. Вървеше по дъното му, което беше сухо. Двата бряга на дола се издигаха стръмно, изровени от водата. От глинещата им земя се подаваха тук-там брадати корени, стърчаха скали или довлечен от дъждовете клон.

Към средата на дола Бързоходко усети тежката миризма на своя случаен другар и се спря да определи откъде идва тя. Като огледа бреговете, той видя в единия от тях малка дупка. Отиде до входа ѝ, вслуша се и помириxa въздуха.

Отвътре се чу шум. Някой копаеше земята. Пръстта се свличаше. Явно бе, че Пора е вътре.

Обзет от любопитство, Бързоходко се вмъкна тихичко в дупката.

Пора не го забеляза. Той ровеше земята с предните си крака. В дъното на дупката подскачаха няколко жаби, които пулеха уплашено очи. Те се блъскаха в тъмнината и падаха наоколо.

– Ей, какво правиш тук? – извика Бързоходко весел.

Пора се обърна и ядосано го изгледа.

– Кой ти каза, че съм тук? – попита той.

– Никой, случайно те намерих – отговори Бързоходко.

Пора престана да го гледа гневно, ала в малките му очи се четеше недоверие.

– Слушай – каза той. – Тук струпвам зимнина. Ако издадеш леговището ми, ще ти прегриза гърлото.

{img:prez_vodi_i_gori_ih2.png}

– Не се интересувам от твоето леговище – отговори сърдито таралежът, оскърбен от грубата заплаха на Пора. – Нито пък имам намерение да го издавам някому. Чух, че копаеш вътре, и се отбих да ти кажа сбогом.

– Да, вярно, аз не съобразих, че ти спиш през зимата – небрежно се извини Пора. – Впрочем, ако искаш да видиш как оперирам моите жаби, почакай малко.

Пора отново започна да копае в стената на дупката. Меката зърнеста пръст

бързо се свличаше под краката му. Когато тя стана цяла купчина, Пора взе една жаба, натисна я с предните си крака и я ухапа по гърба с тънките си като шила зъби. После я остави и взе друга. Ухапаната жаба стоеше мирно, сякаш беше зашеметена, и като че чакаше Пора да извърши с нея още нещо. Другарката ѝ, също ухапана, стоеше върху пръстта по същия начин.

Като пренесе тук всички жаби и като извърши тайнствената си операция над тях, Пора започна да ги заравя в пръстта.

Бързоходко не разбираше нищо от това, което вършеше неговият случаен познат. Но беше силно удивен, че Пора правеше жабите неподвижни, като че ги парализираше.

{img:prez_vodi_i_gori_ih3.png}

– Защо стават толкова неподвижни и мирни, след като ги ухапеш? – попита той, когато Пора свърши своята работа.

– Защото аз скъсвам двата нерва, които водят към краката им – отговори хирургът. – Те се намират малко по-горе от кръста на жабата. С тънките си зъби аз извършвам тая операция безпогрешно. Винаги точно и винаги сполучливо. Благодарение на нея всякога имам на склад живи жаби – заключи Пора и хитро се усмихна.

– Но кой те научи да правиш това?

– Моята майка. А по-право никой, както и тебе никой не е учил как да си изкопаеш зимно леговище.

Двамата напуснаха скривалището на Пора и се разделиха. Бързоходко тръгна по дола към гората, а Пора отиде да дебне едно ято скални яребици, което спеше наблизко.

– Ако не мога да хвана някоя яребичка, ще сляза чак до близката махала. Там има кокошки. Те спят в клоните на една слива, прегърбена от старост. Все ще отмъкна някоя – каза Пора, преди да се раздели с Бързоходко.

Таралейт не видя как неговият случаен другар изчезна в тъмнината.

Бързоходко намира Повлекана

Призори Бързоходко едва успя да стигне мястото, което му беше определил Козодоя.

Той се загуби всред гъстата гора и дълго време се лута из нея. Луната, която светеше доскоро, сега бе затулена от тежки, пълни с дъжд облаци. Те покриваха цялото небе и макар че още не валише, някъде далеч, зад хоризонта, се святкаше и чуваше глухият тътен на гърма.

Той срещна няколко изплашени заека, които бързаха да се напасат и да си намерят леговища, преди да е завалил дъждът.

Когато стигна дървото, където вчера бе срещнал Козодоя, таралейт видя, че на един от неговите клони бе кацнала малка кукумявка. Тя стоеше спокойно, като примигваше от време на време с жълтите си очи и свиваше зениците им.

– Хайде, откога те чакам! – изпищя тя и отърси перушината си. – Козодоя ме изпрати да ти кажа, че твоята другарка се намери и че тя има нужда от помощта ти.

– Води ме по-скоро при нея! – радостно извика Бързоходко.

– Да-а, време е – замислено каза кукумявката. – Скоро ще съмне и ще завали дъжд, пък аз още не съм се прибрала в хралупата. Тичай след мене. – И без да го попита дали може да я следва, кукумявката хвъркна леко като сянка.

{img:prez_vodi_i_gori_bnp1.png}

Бързоходко тичаше, колкото му позволяваха късите крака, спъваше се, падаше, ту загубваше кукумявката, ту отново виждаше жълтите ѝ очи на някой клон, където тя бе кацнала да го чака.

– Бързай, бързай! – подканваше го птицата. – Не виждаш ли, че съмва?

Най-сетне той забеляза кукумявката, кацнала на едно дърво в края на гората. Оттам тя му кимаше с глава да се приближи.

Бързоходко се завтече към дървото и тутакси видя Повлекана.

Костенурката бе паднала по гръб и правеше напразни усилия да се изправи. Беше извадила краката си и ги размахваше във въздуха.

– Ти ли си? – изпъшка тя, като позна таралежа. – Ох, намъчих се от проклетата вълчица. Че изправи ме де, какво зяпаш! Или искаш да стоя така още два дни?

Бързоходко я бутна с муцуната си и от радост заподскача на четирите си крака

като мече.

{img:prez_vodi_i_gori_bnp2.png}

– Не вярвах да те видя жива, скъпа моя – радваше се той. – Къде не те търсих, какви патила не патих, докато те намеря. Но нищо, важното е, че пак сме заедно.

– Ах, какво съм претеглила! Твоето е нищо! – пъшкаше Повлекана. – Проклетата вълчица ме захапа и без малко щеше да ми строши коритото. А като ме пусна, паднах на гърба си и тъй съм стояла цял ден и цяла нощ. Виках, виках за помощ, но теб те няма никакъв. Не е хубаво това, Бързоходко, не е хубаво.

– Ти благодари на кукумявката. Тя ме доведе тук – рече таралешът.

– Мър, мър – чу се от клоните на дървото насмешливият глас на Козодоя.

Той беше легнал на един дебел клон в короната на дървото, където щеше да се запази от дъжда.

– Не забравяй приятелите си – каза птицата и весело замърка. – Кукумявката ти помогна, но без мене никога нямаше да намериш другарката си.

– Прощавай – отговори Бързоходко. – Тя ми каза, че ти си я изпратил. Аз благодаря и на нея, но най-вече на тебе.

В гората излезе вятър. Листата зашумяха. Клоните започнаха да се привеждат.

– Бързайте, идва буря – предупреди ги Козодоя.

Неговият глас заглъхна всред фученето на вятъра.

Бързоходко и Повлекана тръгнаха да си дирят подслон от дъжда, който заваля с едри, тежки и редки капки, чиито плясък по листата се чуваше все по-силно.

Бурята им попречи да се нарадват един на друг, но и двамата бяха щастливи, че се намериха.

Те минаха край мястото, дето бе разкъсан бухалът, и като заобиколиха поляната, отново навлязоха в гората. Там в една гърбавина, гъсто обрасла с храсти, двамата се озоваха на една пъточка. Гонени от гърма и от светкавиците, без да мислят къде води пъточката, тръгнаха по нея и скоро стигнаха насип, добре утъпкан и чист, над който се виждаше тъмният отвор на доста голяма дупка.

Дъждът неочаквано плисна като из ведро. Те нямаха време да се колебаят и влязоха в дупката...

Саможивецът

Вътре беше чисто и топло. По ситната и мека пръст, с която бе посипан входът, не се виждаше нито едно косъмче, нито едно листо или паяжина. Дори не беше се запазила следа от животното, което обитаваше дупката. Личеше си, че бе голям чистник и добър домакин.

Вън дъждът заливаше гората. Вятърът отърсваше от клоните на дърветата студените капки, а в дупката бе уютно и топло.

– Тук дали не живее лисицата? – уплашено попита Повлекана.

– Аз познавам миризмата ѝ. Освен това тя е нечиста и небрежна – отговори Бързоходко. – Такова жилище не може да бъде нейно.

Той се опита да долови мириса, който идваше от вътрешността на дупката. Но мирисът беше слаб и непознат за неговия нос.

– Да млчим – каза той. – Ще останем тук, докато дъждът престане, и веднага ще продължим пътя си. Не забравяй, че загубихме цели два дни поради твоята непослушност и лекомислие.

Но Повлекана не искаше да млчи. Тя започна да му разказва своите патила. Бързоходко се увлече да я слуша.

Изведнъж двамата чуха бавни и тежки стъпки. В мрака се появи нещо бяло, светнаха две сърдити малки очи и се чу глух, грухтящ глас.

Животното, което се показва от вътрешността на дупката, беше едро и силно. Приличаше едновременно и на куче, и на прасе. То стъпваше тежко на късите си крака. На тях се виждаха дълги черни нокти. Трупът му беше тежък и тлъст, козината – сива, дълга и твърда като четка. Две бели ивици минаваха през двете му бузи и правеха малката му глава шарена. То ходеше на целите ходила на задните си крака като мечка.

Бързоходко извади бодлите си, а Повлекана тутакси се скри в своето корито.

– Вън! – изгрухтя животното. – Вън, негодници такива!

{img:prez_vodi_i_gori_s.png}

И преди да успеят да възразят нещо или да се помолят, животното грубо ги изблъска навън. Те се търколиха по стръмния насип и паднаха в основата му.

Оскърбени и измокрени, те избягаха насреща, в корените на една стара липа. Скриха се там и смутено замълчаха.

От клоните на дървото се чу тих кикот. Някой им се смееше.

– Ха, ха, ха, ха, ха! – ечеше смехът.

– Ей, кой се смее горе? – извика сърдито Бързоходко.

– Ку, ку, ку, ку! Хубаво ви изхвърли старият саможивец. Ха, ха, ха, ха!

Повлекана и Бързоходко познаха Кукувицата.

Бяха я слушали как се събужда сутрин рано из полето и как се киска на сънищата си. Неведнъж беше се подигравала с тях.

– Слушай – обърна се към нея таралешът. – Кой е този грубиянин? Как се казва?

– И тая хубава! Не познаваш ли язовеца? Ами че той е най-големият чудак, който зная. Стар ерген. Не дружи с никого. Мрачно същество. Цялата му история ми е известна. От десет години насам аз скитам из тия гори и дето се казва, прекарала съм най-хубавите си години на тая липа. Да, аз помня семейството му, пък, ако щете, и целия му род. Тлъсти и груби същества, които никога не се шегуват, никога не говорят напразно – затворени в себе си себелюбци, студени сърца. Дай им да лежат в покой и да се наслаждават на своята самотност. Охо, хубавичко ги зная аз!

– Той защо ни изпъди? – попита Повлекана. – Ние бяхме на самия вход, нямаше да му измърсим жилището.

– Глупава си, мила – прекъсна я Кукувицата. – Или не разбираш какво ти казвам. Това е характер. Той не може да търпи никого освен себе си. Животът му е редовен, чист. В определено време се прибира в дупката си, в определено време излиза. Цял ден си е у дома. Ако е много горещо, излиза навън, ей там, в ония храсталаци до насипа. Там се намира една голяма плоча. Ляга под нея на хлад. И лежи така, докато се мръкне. Тогава става, ослушва се, облизва козината си и се гласи – сякаш тая четина заслужава някаква грижа! – надува се, става строг, важен и тръгва по пътеката. Върви бавно, с достойнство, като че се бои да не си строши краката. Призори си идва нахранен, грухти тихичко от доволство и веднага ляга да спи. Не дай Боже някой да пристъпи входа на жилището му...

Преди години тук живееше неговото семейство. Но ги измори някаква болест. Остана само той. Зарови починалите си близки някъде из лабиринтите на дупката и запуши много от входовете на язовината. Тя е толкова голяма и тъй многобройни са нейните разклонения дълбоко под земята, че ако някой влезе в нея, сигурно ще се изгуби. Входове, изходи, отвори към повърхността, през които идва въздух, леговища за през зимата и какво ли не... Лисицата ми е казвала това. Тя умее да го разиграва и да го кара да беснее от ярост. През лятото и през есента, като се угои като прасе, той започва да излиза все по-рядко. Дойде ли зимата, аз отивам в Египет. Ех, там какво е топло и хубаво – същински курорт! – а той лягал и заспивал като мъртъв...

– И ние заспихахме – обади се Бързоходко, но Кукувицата не му обърна ни най-малко внимание. Тя искаше да побъбри и не слушаше никого освен себе си.

– Заспивал толкова продължително и така дълбоко, че се събуждал чак през пролетта. И ето ти Кума Лиса, която през лятото спи, дето завърне, влиза в дупката на язовеца и си хазяйства, като че това е нейно жилище. „Аз, казва, като си домъкна някоя кокошчица или заек, или някоя друга плячка, изяждам си я вътре. Лежа си спокойно, ходя от лабиринт в лабиринт и го гледам как спи. Заровил се, казва, в пръстта като свиня. Ще помислиш, че е умрял и се е вдървил. Чак когато слънцето започне да топи снеговете, той се събужда и тогава пази се по-далече от него. Става зъл, гладен, измършавял – да не му излизаш насреща. А като си види жилището, обзема го същински бяс.“ Лиса, която аз уважавам, защото е весела душа и е скитница като мене, пет пари не дава за такива мрачни същества като язовеца... Тя, нали е навличала през зимата разни мръсотии вътре, гледа отнякъде и се смее на яростта му. А той изхвърля сметта, реди, чисти, грухти, ха, ха, ха, ха!...

Кукувицата се разсмя и отърси перата си от капчиците вода. После продължи:

– „Понякога – казва Лиса – той се събужда и през зимата, ако времето е топло. Тогава аз трябва да внимавам, защото, ако ме пипне вътре, сестричке, отидох си аз за едно чудо. Зъбите му са като шила, ноктите на краката му – като на мечка. Освен това де да го ухапеш, че да го заболи? Кожата му е твърда, здрава, само куршумът я

пробива. Проклет звяр! Ала навън е съвсем безпомощен, защото не може да тича от тлъстини, а и краката му са къси..." Като твоите, Бързоходко – не се стърпя Кукувицата. – Вие двамата май си приличате – добави тя и се изкиска. – Твоята козина е по-грозна и от неговата четина и краката ви са къси, и характерът еднакъв...

И Кукувицата, вярна на своя весел и безгрижен нрав, започна да се подиграва с нашите пътешественици, както правеше в полето.

Бързоходко и Повлекана мълчаха. Знаеха, че с Кукувицата не се излиза наглава. Тя скиташе цяло лято от дърво на дърво, снасяше яйцата си из чуждите гнезда, да ги люпят малките пойни птички, живееше разгулно и безгрижно. А през есента отиваше към топлите страни. Тя знаеше всичко, от нищо не се засрамваше и никой не можеше да я принуди да млъкне.

Когато дъждът престана, Бързоходко и Повлекана излязоха от корените на дървото и тръгнаха нагоре из планината, по чиито върхове димяха мъгли.

Високо в планината

Двамата вървяха през целия ден. Гората ставаше все по-висока и все по-тъмна. Започнаха да се срещат ели и борове, трепетлики и брези. В черно-зелените клони на боровите подскачаха красиви птички с криви човки, завити като човките на папагалите. Те разкъсваха шишарките и ядяха боровите семена. Бързоходко ги попита за пътя, но те бяха много заети и не му отговориха. Тук двамата другари отново срещнаха много катерици, които им казаха, че тия птички се наричат кръсточовки и че когато умирали, тяхното месо не се разлага, защото се хранят със семена, които съдържат много борови смоли.

– По-нагоре ще срещнете дивите петли – казаха катериците. – Те са надменни. Няма да ви обърнат никакво внимание.

И наистина, когато навлязоха в най-гъстата и тъмна част на боровата гора, Повлекана и Бързоходко видяха едри, сиво-черни птици. Те стояха мълчаливо между клоните на високите борове и ели, където висяха черни мъхове и съчки. Птиците извиха глави и равнодушно гледаха нашите приятели, които шумяха под тях. Това бяха дивите петли. Някои от тях бяха кацнали на земята. Ходеха като кокошки между дърветата и кълвяха някакви зърна.

{img:prez_vodi_i_gori_vp1.png}

В края на гората нашите приятели срещнаха сърните.

Те бяха цяло семейство – баща, майка и две сърнета.

Бащата пристъпяше много гордо, с вирната глава и се вслушваше, мърдайки уши на всички страни. На главата си имаше красиви заострени рога, които стояха там като корона. Изглеждаше строг, напет, готов да избяга със семейството си при най-малката опасност.

Сърните бяха легнали под нависналите клони на един бор. Леглата им приличаха на малки трапчета, изровени от копитата им. Бързоходко и Повлекана ги бяха изплашили и накарали да станат.

Сръндакът беше сръдит, че такива незначителни животни нарушиха спокойствието на семейството му. Той подуши костенурката с черната си муцуна, сърдито изпръхтя и размаха заплашително рогата си. Таралекът едва не бе ритнат от сърнетата.

– Къде сте тръгнали бе, дребосъци? – попита Сръндака.

Бързоходко започна да разказва техните приключения, но само Сърната показва внимание към тях. Бащата стоеше настрана и ту ближеше коляното си, ту чешеше рогата си в стъблото на бора. Едно от сърнетата, на чието чело се виждаха две пъпки, му подражаваше. То беше мъжко и, види се, много се гордееше с бъдещите си рога.

– Чудно как сте останали живи – състрадателно рече Сърната. Нейните големи черни очи бяха много красиви и много добри. – Не ви ли срещна Дивата котка? Вчера тя нападна едно от децата ми. Добре, че баща му беше наблизо. Той я ритна така силно със задните си крака, че тя се търколи, страшно изсъска и грозно ни се закани.

{img:prez_vodi_i_gori_vp2.png}

– Ей тъй я ритна – обади се мъжкото сърне и преди майка му да разбере какво иска да направи, то ритна Повлекана с крачетата си.

– Нима си толкова невъзпитан! – извика Сърната и на очите ѝ се показаха сълзи

от срам. Тя не допускаше, че нейното дете е способно на такава грубост.

– Чакай! Ела тук да те накажа и да се извиниш! – извика тя на сърнето, но то вече припикаше из гората.

– Накажи го ти! – обърна се Сърната към баща му.

– Много е палав тоя малчуган – спокойно отговори Сръндака. С няколко скока той го застигна и го доведе при майка му, която го принуди да се извини на Повлекана.

Когато лошото впечатление беше поизгладено, Сърната се обърна към таралежа:

– Гледайте да се движите към най-ниската точка на планинския хребет. Оттам най-бързо и най-леко ще прехвърлите планината. Отвъд тя е по-стръмна и по-гола. Лесно ще се спуснете към вашето поле. Но се пазете от Дивата котка. Пък ако срещнете нашите роднини, елените, поздравете ги от нас.

– Как ще ги познаем? – попита Бързоходко.

– О, те са толкова внушителни и тъй представителни, че отдалеч ще ви направят впечатление – отговори Сърната. – От нас са много по-едри. Мъжките носят на главите си грамадни и силни рога, с които понякога се бият. А женските са като мене, без рога. Те се казват кошути.

– Напразно говориш за елените – забеляза Сръндака. – Те са много горди и не искат да ни знаят.

Бързоходко и Повлекана се разделиха със сърните и продължиха пътя си. Колкото по-високо се изкачваха по планинския склон, толкова по-висока и по-рядка ставаше гората. Всред вековните дървета двамата изглеждаха съвсем дребни и жалки. Те се чувстваха безпомощни. Все пак срещаша по някоя катерица или сойка, които ги замеряха с шишарки и дълго време крещяха подире им. На един бук Бързоходко видя голям див гълъб с бяла шийка и бели пера на крилата. Той гукаше със силен и дълбок глас. Таралежът позна Гривека. Неведнъж беше срещал тая птица из стърнищата по полето.

Друга птица привлече вниманието и на двамата. Тя приличаше на голям кълвач, беше черна като въглен, а на темето си имаше голямо кървавочервено петно. Тя пищеше пронизливо и силно пърхаше с крила. Малко по-късно Бързоходко и Повлекана се озоваха всред весела птича дружина от синигери с дълги опашки, дребни като орехи, и няколко дърволазки и кралчета. Един пъстър кълвач беше предводител. Птичата дружина го следваше неуморно. Той пробиваше загнилите стъбла на дърветата и с дългия си език вадеше оттам разни червейчета и личинки. Синигерите и другите дребни птички доизяждаха това, което той не беше успял да налапа.

– Голямата птица с червеното теме е моя роднина – гордо заяви Пъстрия кълвач, когато Бързоходко запита за птицата, чийто пронизлив писък чезнеше из планинските усои. – Ние не сме малък род. Освен мен и Черния кълвач има още едно дребосъче из гората. Казва се Сипка, защото гласчето му е сипкаво.

Птичата дружина весело отлетя към един дол, дето я поведе Пъстрия кълвач, и двамата другари отново останаха сами. Започваше да се стъмнява. Мъглите се сгъстиха. По върховете на планината се виждаха орли, които кръжаха над тях и ту изчезваха, ту се показваха между облаците. Гората оредя. Дърветата ставаха все по-ниски. Едри гранитни камъни се синееха по поляните между дребните ели и хвойни. Трудно се вървеше из бодливите храсталаци. Но затова пък нашите приятели намериха много боровинки. Те ядяха вкусните и сочни плодове с голяма наслада.

Щом се нахрани, Повлекана поиска да спи. Тя се завря в едни камъни и се скри в коритото си. Бързоходко легна до нея. Нощта бе студена и влажна. Планината шумеше с вековните си гори, чуваше се как бучат потоците и как вятърът тича по върховете на дърветата.

Преди да заспи, Бързоходко си припомни днешните приключения и пресметна, че ги чака още много път. Студената и тъмна снага на планината го изплаши. Той се сви на кълбо и заспа със свито сърце.

Елени

Към полунощ усети, че някой го блъска. Отвори очи и видя Повлекана. Костенурката го гледаше уплашено.

– Какво има? – попита таралежът.

- Чуй, чуй – тихо каза костенурката. – Голяма опасност ни заплашва.
- Нищо не чувам – рече Бързоходко.
- Почакай, то ще се обади.

Изведнъж от горния край на поляната се разнесе глух рев:

- Бе, бе-е-е-е! Бе, бе-е-е-е!

Ревът звучеше глухо, но дълбоко и мощно. Ехото го поде, повтори го и го потрети из съседните долове, докато ревът изчезна и сякаш се стопи в пазвите на планината. След това се чуха стъпките на животното, което реवेशе. То биеше земята с крак. Двамата приятели не можеха да го видят, ала чуваха неговото сърдито и дълбоко дишане.

Но ето че се понесе друг такъв рев. Той идваше отдалеч като дълбок и силен стон. Животното, което стоеше на поляната, веднага му отговори. Двата рева следваха все по-често и все по-ясно се чуваше как животното фучи с ноздрите си и как рови земята с крак. Далечният рев приближаваше. Най-сетне той се разнесе съвсем наблизо.

Започваше да се разсъмва. В дрезгавината се показаха неясните очертания на ниската гора. Двата рева станаха още по-яростни. Изведнъж се чу силен трясък. Ревът замлъкна и се замени с тежко пъшкане и тропане.

Бързоходко и Повлекана надникнаха от храстите.

В леката сутрешна мъгла, която сякаш димеше в дрезгавината, те видяха две едри сиво-кафяви животни, които се биеха. И двете имаха на главите си грамадни разклонени рога. С тях се мушкаха тъй силно и тъй свирепо, че рогата трещяха, като че ей сега щяха да се натрошат и разлетят на късове. Животните ту се втурваха едно към друго, ту внезапно отскачаха настрани и като сплитаха рогата си, тъй че не можеше да се различи кой рог принадлежи на едното животно и кой на другото, започваха да се тласкат с всички сили. Те коленичваха с предните си крака, изплезили езици, и от усилия изравяха земята с копитата си.

{img:prez_vodi_i_gori_e1.png}

Бързоходко и Повлекана се досетиха, че това са елените, за които им беше казала Сърната. Те се биеха на поляната, където стояха няколко кошути и уплашено наблюдаваха борбата.

Всеки от елените искаше да забие рогата си в хълбока на своя противник. Но когато замахваше да го мушне, противникът му ловко отбиваше удара. Тогава отново започваха да фучат с ноздри, да блъскат челата си и да се напъват, сякаш всеки от тях искаше да вдигне своя враг на рогата си.

Изведнъж единият от елените мъчително изрева.

Бързоходко и Повлекана видяха, че едното от животните коленичи под напора на своя противник и неговата глава опря в предните му нозе. След това последва нов рев. Единият от елените се изправи на задните си крака и падна промушен от рогата на другия.

Победителят изрева тържествуващо над поваления, който лежеше окървавен в краката му. Бързоходко и Повлекана го видяха да се отдалечава с кошутите.

Настъпи тишина.

Като се успокоиха и се убедиха, че на поляната няма никого освен поваления елен, двамата излязоха из храста и се приближиха към мястото на борбата.

Падналото животно беше още живо. То дишаше тежко. От устата му излизаше кървава пяна. Хълбоците му трепереха. Големите му очи гледаха тъжно.

Колкото и да искаха да помогнат на умиращия елен, Бързоходко и Повлекана бяха много малки и много слаби да облекчат страданията му. Те се бояха, че шумът от борбата можеше да привлече насам някой звяр, и решиха да продължат пътя си.

Минаха през високите голи поляни, покрити с жълтеникава трева, която беше вече попарена от първата слана, и скоро се озоваха всред едри гранитни камъни. Наоколо нямаше растителност освен бурени и дребни храсти. Въздухът стана хладен и рядък, а пътят – по-труден. Повлекана едва влачеше своето корито между камъните, под които се чуваше шумът на подземни води.

Изведнъж Бързоходко се спря и втренчено се загледа напред. По стръмния скалист склон на отсрещния връх се движеше нещо сиво. То приличаше на коза и идваше право към тях. Муцуната му беше белезникава, а на главата му се виждаха малки рога, извити като куки. Изглеждаше едро като сърна, но не бе нито тъй красиво, нито толкова стройно. Две скокливи ярета тичаха край него.

– Трябва да е някоя коза, избягала от стадото – каза Бързоходко на своята другарка.

Животното се приближи и те видяха неговите изпъкнали, бистри и зорки очи да се вглеждат внимателно наоколо.

То ги забеляза и пристъпи към тях. Наведе се и подуши Повлекана.

– Защо се отдели от стадото? Не се ли боиш от овчаря? – каза Бързоходко, който вярваше, че това животно е обикновена коза.

– Не разбирам какво искаш да кажеш.

– Ти не си ли коза, избягала от стадото да поскита на свобода?

– Аз съм Дивата коза, а това са моите деца – отговори животното, като кимна с глава към двете ярета, които стояха разкрячени и уплашено гледаха таралежа.

– Нима ти живееш сред тия пущинаци? – учуди се Бързоходко. – Какво пасеш по голите скали?

– О, тук се срещат най-вкусните треви – каза Дивата коза. – Тук водата е бистра и леденостудена, въздухът – чист и всичко е широко, спокойно и тихо. Само облаците слизат понякога много ниско и закриват слънцето. Тук аз съм свободна като вятъра. Ходя по края на пропастите, в които днене и ноще лежи тънка синкава мъгла, изкачвам се по най-високите върхове и оттам гледам как слънцето изгрява и залязва. Моите очи виждат далече, а сърцето ми, което обича свободата, не знае що е страх от бездна. Никога не ми се завива свят, дори и когато вървя по ръба на най-стръмната и висока скала. Но кой си ти? Не съм виждала такова бодливо животно като тебе. Ти приличаш на корен с много жилки, който са изтръгнали от земята.

– Аз съм таралежът Бързоходко. Живея в полето, но сега съм принуден да пътувам по тия места, за да се прибера с моята другарка отново в полето, отдето ни отнесе орелът. – И той разказа на Дивата коза техните приключения.

Дивата коза слушаше внимателно. От време на време утвърдително поклащаше глава. Когато Бързоходко свърши своя разказ, тя каза:

– Орелът е най-големият ми враг. Той напада децата ми. Вдига ги пред моите очи. А твърде често връхлита и на мене. Особено когато ме види да ходя край някоя пропаст. Тогава се мъчи да ме събори в нея, като ме удря със силните си крила.

– Но ти сама ли си? Нямах ли другари?

– Нима ти още не си ги видял? – учуди се Дивата коза.

– Не – призна таралежът.

– Погледни към ония скали. Но гледай внимателно.

Бързоходко спря погледа си към мястото, което му показва Дивата коза. Като се взря по-добре, той забеляза няколко кози, налягали на една площадка към върха на скалите. Не бяха повече от десетина. Една едра коза, чиито рога бяха по-големи, стоеше права.

– Това е нашият вожд, Козела – рече Дивата коза. – Той бди за сигурността на стадото. Пази ни от орлите, от ловците и от вълците. Те ни гонят най-вече зиме, когато големите студове и дебелия снеговей ни принудят да слезем към полите на планината. В такова време вълците ходят на глутници и нападат всичко живо. Ех, как страшно вят те! Дълбокият сняг ни пречи да бягаме бързо. Снежната кора се пробива под копитата ни и ние затъваме. А вълците не затъват, защото нямат копита.

Изведнъж се разнесе остро изсвирване. Козите, които лежах на площадката, станаха на крака.

Дивата коза трепна и като вдигна тревожно глава, вгледа се в каменистия склон, отдето бавно се свличаше някакво едро животно.

– Мечката идва насам – каза тя спокойно. – Нашият водач я забеляза и изсвири с уста, за да ни предупреди. Тя не ни напада. Види се, подушила е някакъв леш...

Бързоходко и Повлекана се изплашиха.

– Тя е добродушна и тромава – успокои ги Дивата коза. – Не се страхувайте дори ако мине оттук. Аз ще отида при стадото.

Тя се отдалечи бавно със своите ярета, които вървяха от двете й страни и уплашено се притискаха о нея. Бързоходко и Повлекана останаха на същото място. Бяха се изплашили и не смееха да шавнат, да не привлекат вниманието насам.

Мечката мина наблизко. Беше чула рева на елените и сега бързаше към мястото на борбата, където я чакаше богат обяд. Грамадната й глава беше посребрена от старост, тежкото й тяло се поклащаше върху силните й крака, които стъпваха безшумно по

камъните. Тя забеляза двамата другари и като измърмори нещо, удари костенурката с лапата си. Повлекана отхвъркна из камъните.

{img:prez_vodi_i_gori_e2.png}

Бързоходко стоеше ни жив, ни умрял и чакаше реда си. Мечката го помириша, побутна го леко с крак и се убоде от бодлите му. Тя изрева, наплю го и отмина, като продължаваше да мърмори.

Щом нейното гъсто руно се скри надолу към поляните, Бързоходко отиде да търси Повлекана. Той я намери зашеметена, паднала в една пукнатина, отдето се измъкна с големи усилия.

Дивите кози веднага дойдоха при тях.

– Няма защо да се бавите тук – предупреди ги Козела. – Скоро пак ще завали дъжд, ще падне мъгла и вие ще се заблудите и ще умрете от глад. Планината е опасна. Ние ще ви покажем пътя да слезете по-бързо в полите ѝ. Вашето поле се вижда оттук. Вървете след нас...

Козела поведе стадото към поляните. Малките ярета припкаха след своите майки, старите кози оглеждаха внимателно всеки храст. Под техните копита рядко се случваше да бъде съборен някой камък. Те стъпваха ловко, тъй че не вдигаха почти никакъв шум. Бързоходко и Повлекана постоянно оставаха назад. Обаче дивите кози се спираха често да пасат хубавата висока трева, която растеше по площадките и терасите между скалите. А когато стигнаха до първата борова гора, чиито върхове бяха изполомени от зимните бури, те налягаха под тях да си починат.

Бързоходко и Повлекана продължиха пътя си сами. Гората вече не ги плашеше тъй много, както голите върхове на планината. Тук беше по-топло и по-безопасно, защото гората ги скриваше от погледите на техните врагове и ги запазваше от разни беди.

Колкото повече слизаха надолу, толкова по-често срещаша стари познати – катерици, зайци и разни птички. Боровите и елите постепенно изчезваха, горите отново станаха гъсти широколистни.

Бързоходко и Повлекана се спускаха леко и бързо по стръмния склон. Понякога между стъблата на дърветата виждаха равното и широко поле, където бяха живели толкова щастливо.

Техните сили се удвояваха и те започваха да тичат надолу по склона. Струваше им се, че ей сега ще слязат от планината. Ала отново се изпречваше някой дол, през който преминаваха с големи усилия, и отново планината започваше да лъже окото, че свършва.

Нощта ги завари в нейните поли, където те бяха принудени да пренощуват.

В родното поле

За пръв път от много време насам пренощуваха спокойно. Нито едно животно не мина наоколо да ги безпокои освен ято диви гълъби, което бе кацнало в клоните на високия бук, под който те спяха.

Бързоходко и Повлекана чуваха тихите разговори на птиците.

Гълъбите бяха скитали из стърнищата и се оплакваха, че житните зърна се срещат вече твърде рядко. Обраното поле било изтъпкано от добитъка. Листата на дивите круши започнали да пожълтяват, а няколко поточета, от които птиците обичали да пият вода – пресъхнали.

Гълъбите се канеха да напуснат тия места и да отлетят някъде надалеч, накъдето имало необрани слънчогледи и високи кукурузи.

Сутринта, много рано, когато Бързоходко и Повлекана още спяха, гълъбите се вдигнаха шумно и отлетяха към полето.

Двамата другари продължиха пътя си. Най-сетне достигнаха първите ниви в полите на планината. Жълтите стърнища ги зарадваха тъй силно, че те започнаха да подскачат от радост. Тяхното поле се виждаше напечено от слънцето – топло и просторно. Изправени като хора, стърчаха самотните диви круши, виждаха се високи брястове край пътищата, прави телеграфни стълбове край шосето и се червенееха покривите на къщите в селцата. Дори слогът, в който двамата бяха се били с Червената уста, личеше като жълтеникава ивица.

Зарадвани и окуражени, Повлекана и Бързоходко нямаха търпение да дочакат нощта, за да се приближат към малката долчинка, по чиито брегове сега се виждаха

жълти стърнища. Те продължаваха да вървят из полето, като избягваха стадата и овчарите.

Преди слънцето да залезе, достигнаха пожълтелите слог. Тревата вече не бе нито тъй гъста, нито толкова висока. Добитъкът беше я утъпкал, но все пак тя можеше да ги скрива от погледите на хищните птици.

Те потърсиха яребиците, потърсиха и заека. Но слогът беше празен. Едва привечер срещнаха три яребици, излезли за храна из стърнищата, които им казаха, че заекът бил убит от ловци. Той продължавал да се крие в слога, докато кучетата го открили и показали на своите господари.

Яребиците, които също били преследвани от ловците, чули гърмежите и видели нещастния заек да се търкаля по стърнището.

Сега те не бяха надменни, както по-рано. Появата на Бързоходко и Повлекана ги учуди извънредно много.

– Но как се спасихте от ноктите на орела? – питаха те, обзети от силно любопитство.

Бързоходко и Повлекана им разказаха част от своите приключения.

Сутринта, когато двамата пак се прибраха в слога, яребиците дойдоха при тях и с голямо уважение ги помолиха да продължат разказа за чудните си патила. Дори свраките и сойките, научили за завръщането на двамата несретници, накацаха из слога да слушат разказите на таралежа и на костенурката.

Славата им на пътешественици бързо се разнесе из полето. Черните косове, керкенезите и кадънките идваха да ги слушат. Бързоходко и Повлекана им разправяха какви чудни птици и животни са срещали.

{img:prez_vodi_i_gori_vrp.png}

След две седмици от север духна студен вятър. Той донесе първия есенен дъжд. Полето стана кафяво, разорано от орачите. Листата на дърветата започнаха бързо да капят. Дребните пойни птички отлитаха на юг.

Бързоходко и Повлекана ставаха все по-неподвижни и сънливи. Студът ги караше да се крият в тревата.

Един ден усетиха, че скоро ще завали сняг. Тогава си изкопаха по една дупка в слога, заровиха се и сладко заспаха.

И когато снеговете паднаха и цялото поле побеля, никой не можеше да каже, че там някъде, под дебелиите преспи, скрити в топлата пазва на земята, спяха нашите приятели – дълбоко и непробудно.

Те щяха да се събудят отново едва напролет, когато снеговете се стопяха и яркото топло слънце нагрееше изстиналата от мраз земя.

\$id = 21272

\$book_id = 3796

Източник: Моята библиотека / <http://chitanka.info/text/21272>

Сканиране, разпознаване и корекция: moosehead, 2011

__Издание:__

Емилиян Станев. През води и гори

Българска класика за деца №26

Редактор: Костадин Костадинов

Илюстрации: Илия Петров

Коректор: Митка Костова

Издателска къща „ПАН '96“, 2006

Предпечат: ЕТ „Катерина“

Печат: Инвестпрес АД

ISBN: 954-657-379-5